

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ

Κοινωνικός/ή φροντιστής/τρια

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΤΠΑ, ΤΣ & ΕΚΤ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠΑΝΕΚ

ΕΠΑΝΕΚ 2014-2020
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ

ανάπτυξη - εργασία - αλληλεγγύη

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ

Κοινωνικός/ή φροντιστής/τρια

Εκδόσεις				
Περιγραφή	Έτος	Φορέας συντονισμού ομάδας εκπόνησης	Συνεργαζόμενος φορέας	Ομάδα εκπόνησης ΕΠ
Πρώτη έκδοση	2008	ΚΕΚ ΙΝΕ ΓΣΕΕ	ΙΟΒΕ	• Σπηλιώτη Χριστίνα • Καναβάκη Μαρία • Αθανασίου Φιλιώ • Καρατράσογλου Ιάκωβος
Πρώτη αναθεωρημένη έκδοση	2020	ΙΝΕ ΓΣΕΕ	ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ	• Βασίλης Κασιμάτης (συγγραφέας) • Παναγιώτης Κορφοξυλιώτης (εμπειρογνώμονας) • Χρυσάνθη Γκοντίνου (σύμβουλος ΕΠ)

Το παρόν Επαγγελματικό Περίγραμμα πιστοποιήθηκε με την υπ' αριθ. πρωτ.: 24630/10-10-2025 Απόφαση της 650ης/09.10.2025 Συνεδρίασης του Δ.Σ. του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.

Συγγραφέας
Βασίλης Κασιμάτης

Εμπειρογνώμονας επαγγέλματος
Παναγιώτης Κορφοξυλιώτης

Σύμβουλος επαγγελματικού περιγράμματος
Χρυσάνθη Γκοντίνου

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	4
ABSTRACT	5
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	7
ΣΥΝΟΨΗ.....	9
ΕΝΟΤΗΤΑ Α: «ΤΙΤΛΟΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ»	14
A.1 Προτεινόμενος Γενικός Τίτλος του Επαγγέλματος.....	14
A.2 Ορισμός του Επαγγέλματος.....	14
A.3 Αντιστοίχιση με το ισχύον Σύστημα Ταξινόμησης Επαγγελμάτων και Κλάδων Οικονομίας.	16
A.4 Ιστορική εξέλιξη του Επαγγέλματος	16
A.5 Οικονομία και επιχειρηματικό περιβάλλον.....	17
A.6 Εργασία, ανθρώπινο δυναμικό και συνθήκες απασχόλησης.....	19
A.7 Συνδικαλιστικές ή επιστημονικές οργανώσεις σχετικές με το επάγγελμα, έντυπα ή άλλα μέσα ή πηγές πληροφόρησης	20
A.8 Θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας του επαγγέλματος	21
A.9 Τεχνολογίες / τεχνολογικές αλλαγές που επηρεάζουν το επάγγελμα	22
A.10 Εξελίξεις αναφορικά με την κλιματική αλλαγή και την περιβαλλοντική προστασία που επηρεάζουν το επάγγελμα	22
ΕΝΟΤΗΤΑ Β: «ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ Η/ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ – ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ»	24
ΕΝΟΤΗΤΑ Γ: «ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ, ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ»	24
ΕΝΟΤΗΤΑ Δ: «ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ»	32
ΕΝΟΤΗΤΑ Ε «ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ»	33
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	34
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ. Πλαίσιο εκπαιδευτικών προδιαγραφών προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης/κατάρτισης	36

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα μελέτη αφορά στην επικαιροποίηση και ανάπτυξη του επαγγελματικού περιγράμματος του/της «Κοινωνικού/ής Φροντιστή/τριας». Σε παλαιότερη φάση ο τίτλος που είχε δοθεί στο επαγγελματικό περίγραμμα ήταν αυτός του/της «Επιμελητή/τριας προσωπικής φροντίδας», όμως στο πλαίσιο της επικαιροποίησης του περιγράμματος αλλά και για λόγους που έχουν να κάνουν με τη διασύνδεση του όρου με το κοινωνικό μοντέλο που είναι το επικρατές μοντέλο κοινωνικής φροντίδας τη σημερινή εποχή, επιλέγουμε τη χρήση του όρου «Κοινωνικός/ή φροντιστής/τρια». Επίσης, ο όρος κοινωνικός/ή φροντιστής/τρια είναι η ακριβής μετάφραση του αγγλικού όρου που έχει επικρατήσει διεθνώς και είναι: "social care provider" ή "social care worker".

Ως Κοινωνικός/ή φροντιστής/τρια ορίζεται ο/η εργαζόμενος/η στον Ιδιωτικό Τομέα ή στον Ευρύτερο Δημόσιο Τομέα (Κέντρα Δημιουργικής απασχόλησης, Κέντρα Δημέρευσης και ημερήσιας φροντίδας, Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης, Προστατευμένα διαμερίσματα, Δήμοι, Δημοτικές - Αναπτυξιακές επιχειρήσεις, Φιλανθρωπικά σωματεία, Μ.Κ.Ο, Μονάδες φροντίδας ασθενών με άνοια, κ.ά.). Αυξανόμενη είναι η τάση τα τελευταία χρόνια να απασχολούνται σε οικογένειες και στη φροντίδα ηλικιωμένων.

Ο/η Κοινωνικός/ή φροντιστής/τρια παρέχει λοιπόν Πρωτοβάθμια Κοινωνική Φροντίδα, καλύπτοντας σε ευπαθείς ομάδες πληθυσμού βασικές ανάγκες καθημερινής διαβίωσης. Οι ευπαθείς ομάδες πληθυσμού είναι κυρίως ηλικιωμένοι, ΑμεΑ, ανοϊκοί ασθενείς κλπ. που δεν αυτοεξυπηρετούνται και χρειάζονται προσωπική υποστήριξη σε διάφορους τομείς της καθημερινής τους ζωής.

Οι αρχές και οι αξίες στις οποίες στηρίζεται το επάγγελμα του/της Κοινωνικού/ης φροντιστή/τριας εμπεριέχονται στις γενικές διακηρύξεις και συνθήκες των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών καθώς και στις ειδικές διατάξεις που αναφέρονται σε ηλικιωμένους, ΑΜΕΑ κλπ., με ιδιαίτερη έμφαση πάντα, στη διασφάλιση δικαιωμάτων όπως τα παρακάτω:

- Ελευθερία επιλογής στον τρόπο ζωής,
- Αξιοπρεπής διαβίωση στο οικείο φυσικό και κοινωνικό τους περιβάλλον,
- Διατήρηση της αυτονομίας, της κοινωνικής συμμετοχής, της επικοινωνίας,
- Βελτίωση του επιπέδου λειτουργικότητας αναφορικά με τις δραστηριότητες καθημερινής ζωής,
- Η διασφάλιση ίσων ευκαιριών και η κατοχύρωση δικαιωμάτων με σκοπό την εξάλειψη κάθε μορφής αποκλεισμού ή διάκρισης,
- Η διασφάλιση της λήψης ποιοτικών υπηρεσιών και παροχών υγείας και κοινωνικής φροντίδας.

Η δημογραφική γήρανση, ως συνέπεια της αύξησης του προσδόκιμου ζωής, αποτελεί στις βιομηχανικές χώρες ένα σημαντικό κοινωνικό, οικονομικό και πολιτικό πρόβλημα που βρίσκεται στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος των κυβερνήσεων, των κοινωνικών συνομιλητών και των ερευνητών.

Είναι προφανές ότι η δημογραφική γήρανση συνδέεται με τις κοινωνικές μεταβολές στη δομή και τη λειτουργία της οικογένειας και παρακινεί σε μετασχηματισμούς στο σύστημα κοινωνικής φροντίδας. Η σχέση μεταξύ των διαφορετικών γενεών χαλαρώνει και η απασχόληση της γυναίκας έξω από το σπίτι περιορίζει τις φροντίδες που μπορεί να προσφέρει μέσα σε αυτό, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται μεγαλύτερες ανάγκες για εξωτερική υποστήριξη στην προστασία των υπερηλίκων και των ΑμεΑ.

Το επάγγελμα λοιπόν του/της Κοινωνικού/ης φροντιστή/τριας ανήκει στους ανερχόμενους κλάδους επαγγελματιών και όπως αναφέρθηκε σε Διεθνές Συνέδριο το 2019 (EASPD, Helsinki 2019 *Staff matters*) αποτελεί πλέον στον δυτικό κόσμο από τα επαγγέλματα με την τον μεγαλύτερο αριθμό απασχολούμενων. Οι αρμοδιότητες του/της Κοινωνικού/ης φροντιστή/τριας δεν περιορίζονται πλέον στην παροχή περίθαλψης με τη στενή ιδρυματική έννοια, αλλά εκτείνονται και σε θέματα φροντίδας στο σπίτι και συμμετοχής στην καθημερινή κοινωνική και πολιτισμική δραστηριότητα της κοινότητας.

ABSTRACT

The present study focuses on updating and developing the professional profile of the "Social Care Provider". In the past, the title given to the professional was the "Personal Care Curator", but in the context of updating the profile and also for reasons related to the term being linked to the social model which is currently the prevalent model of social care, we choose to use the term "Social Care Provider". Moreover, the term "Social Care Provider" is the precise translation of the English term that is prevalent internationally ("social care provider" or "social care worker").

Social worker is defined as the employee in the Private Sector or the Wider Public Sector (Leisure Activity Centers, Residential and Day Care Centers, Supported Living Houses, Protected Apartments, Municipalities, Local Authorities, Non-Profit Organisations, NGOs, Care Units for people with Dementia, etc.). There is an increasing trend in recent years to be employed by families and in the care of the elderly.

The Social Care Provider therefore provides Primary Social Care, meeting the basic needs of daily living for vulnerable groups of the population. Vulnerable population groups are mainly the elderly, people with disabilities, people with dementia etc. who do not self-serve and need personal support in various areas of their daily lives.

The principles and values underlying the profession of Social Care Provider are set out in the general declarations and treaties of the United Nations Declaration of Human Rights and in the Special Provisions for the elderly, people with disabilities etc., with particular emphasis on the safeguarding of rights such as:

- Freedom of choice
- Decent living in the physical and social environment,
- Maintaining autonomy, social participation, communication
- Improving the level of functionality with regards to daily living activities
- Ensuring equal opportunities and guaranteeing rights with a view to eliminating all forms of exclusion or discrimination
- Ensuring the provision of quality health and social care services

Demographic ageing, as a consequence of the increase in life expectancy, is an important social, economic and political problem in industrialized countries that is at the heart of the interest of governments, social partners and researchers.

It is clear that demographic ageing is associated with social changes in the structure and functioning of the family and is driving transformations in the social care system. The relationship between different generations is more relaxed and the employment of women outside the home limits the care they can provide, thereby creating greater need for external support in protecting the elderly and people with disabilities.

The profession of the Social Care Provider therefore belongs to the professions rising in number and, as reported at an International Conference in 2019 (EASPD, Helsinki 2019 *Staff matters*), it is now one of the professions with the largest number of employees in the Western world. The responsibilities of the social caregiver are no longer limited to providing care in the strictly institutional sense but extend to issues of home care and participation in the daily social and cultural activity of the community.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ¹

Η ανάπτυξη του επαγγελματικού περιγράμματος του/της «κοινωνικού/ής φροντιστή/τριας» έγινε υπό τον συντονισμό του Ινστιτούτου Εργασίας της ΓΣΕΕ στο πλαίσιο της Πράξης «Υποστήριξη – προώθηση της ποιοτικής ανάπτυξης της κλαδικής επαγγελματικής κατάρτισης και διασύνδεσή της με διαδικασίες πιστοποίησης εργατικού δυναμικού στο πλαίσιο της διαρθρωτικής προσαρμογής των εργαζομένων-5003379», που υλοποιήθηκε μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα & Καινοτομία», του Υποέργου 1 «Υποστήριξη – προώθηση της ποιοτικής ανάπτυξης της κλαδικής επαγγελματικής κατάρτισης και διασύνδεσή της με διαδικασίες πιστοποίησης εργατικού δυναμικού στο πλαίσιο της διαρθρωτικής προσαρμογής των εργαζομένων» και του ΠΕ 2: «Σχεδιασμός και ανάπτυξη επαγγελματικών περιγραμμάτων συγκεκριμένων κλάδων, επαγγελμάτων και ειδικοτήτων και ανάπτυξη πλαισίων προγραμμάτων».

Το επαγγελματικό περίγραμμα συνιστά μια κωδικοποιημένη αποτύπωση του περιεχομένου του επαγγέλματος, καθώς και των απαιτούμενων για την άσκησή του προσόντων, όπως ορίζονται στην υπ' αριθμ. 110988 ΚΥΑ (ΦΕΚ 566/8.5.06) με περιεχόμενο «Πιστοποίηση Επαγγελματικών Περιγραμμάτων». Αντίστοιχα, το πλαίσιο εκπαιδευτικών προδιαγραφών προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης αξιοποιεί στο ακέραιο την «πρώτη ύλη» του επαγγελματικού περιγράμματος και διατυπώνει τις ελάχιστες βασικές προδιαγραφές που προηγούνται του κάθε εκπαιδευτικού σχεδιασμού, ανεξάρτητα από τα ιδιαίτερα θεσμικά του χαρακτηριστικά.

Η δομή, το περιεχόμενο και ο τρόπος παρουσίασης της μελέτης, δίνει τη δυνατότητα αξιοποίησής της από πολλαπλές ομάδες απεύθυνσης, εξυπηρετώντας διαφορετικούς κάθε φορά σκοπούς.

Ειδικότερα, μπορεί να αξιοποιηθεί από:

- εργαζόμενους ή ανέργους, ως εργαλείο πληροφόρησης για το επάγγελμα ή περιγραφής και τεκμηρίωσης των γνώσεων/δεξιοτήτων/ικανοτήτων τους,
- υπηρεσίες απασχόλησης και συμβουλευτικής σταδιοδρομίας, κατά τη παροχή των υπηρεσιών τους
- φορείς εκπαίδευσης/κατάρτισης, για να προσαρμόσουν τα προγράμματά τους,
- επιχειρήσεις, για να περιγράψουν με μεγαλύτερη ακρίβεια τις δεξιότητες και τα προσόντα των εργαζομένων στις σχετικές θέσεις εργασίας.

Η μελέτη ακολουθεί ένα δομημένο πρότυπο με συγκεκριμένες μεθοδολογικές προδιαγραφές που ορίζονται στις *Προδιαγραφές Εκσυγχρονισμένης Μεθοδολογίας, Προτύπων και Εργαλείων Εκπόνησης Επαγγελματικών Περιγραμμάτων και Πλαισίων Προδιαγραφών Προγραμμάτων*², οι οποίες εγκρίθηκαν με την υπ' αριθμ. ΓΔ/12832/15-04-21 Απόφαση της υπ' αριθμ. 443ης/14-04-21 Συνεδρίασης του Δ.Σ. του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.

Συγκεκριμένα, η μελέτη εμπεριέχει: i) την εισαγωγή, ii) τη σύνοψη του επαγγελματικού περιγράμματος, iii) την ανάλυση του επαγγελματικού περιγράμματος, iv) τη βιβλιογραφία και v) το Πλαίσιο Εκπαιδευτικών Προδιαγραφών Προγραμμάτων.

i) Η **εισαγωγή** προσδιορίζει αδρά το περιεχόμενο της μελέτης και τον τρόπο αξιοποίησής της.

¹ Όπου στο κείμενο του επαγγελματικού περιγράμματος αναφέρεται ο όρος «Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης» ή το αρκτικόλεξο «Ι.Ε.Κ.», νοούνται οι Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης ή το αρκτικόλεξο «Σ.Α.Ε.Κ.», αντίστοιχα. Σχετ. παρ.2, άρθρο 3 του ν. 5082/2024 (Α'9

² Καραλής, Θ., Μαρκίδης, Κ., Βαρβιτσιώτη, Ρ., Νάτσας, Π., Καρατράσoglou, Ι., Παπαευσταθίου, Κ., Γούλας, Χ., & Λιντζέρης, Π. (2021) *Μεθοδολογικές προσεγγίσεις ανάπτυξης επαγγελματικών περιγραμμάτων και πλαισίων εκπαιδευτικών προδιαγραφών προγραμμάτων*, Αθήνα: ΙΝΕ ΓΣΕΕ.

ii) Η **σύνοψη** του επαγγελματικού περιγράμματος, παρουσιάζει περιληπτικά τις βασικές πληροφορίες της ανάλυσης του επαγγέλματος.

iii) Η **ανάλυση του επαγγελματικού περιγράμματος** περιλαμβάνει τις παρακάτω ενότητες:

- Ενότητα Α: Τίτλος και ορισμός του επαγγέλματος / ειδικότητας.
- Ενότητα Β: Ανάλυση του επαγγέλματος / ειδικότητας – «προδιαγραφές».
- Ενότητα Γ: Απαραίτητες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες για την άσκηση του επαγγέλματος / ειδικότητας.
- Ενότητα Δ: Προτεινόμενες διαδρομές για την απόκτηση των απαιτούμενων προσόντων.
- Ενότητα Ε: Ενδεικτικοί τρόποι αξιολόγησης των απαιτούμενων γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων.

Στην Ενότητα Α καταγράφονται οι γενικότερες συνθήκες άσκησης του επαγγέλματος, οι τεχνολογικές και άλλες αλλαγές που το επηρεάζουν, οι προοπτικές του επαγγέλματος στην αγορά εργασίας και των κλάδων δραστηριότητας στους οποίους ασκείται, καθώς και οι ρυθμίσεις που ισχύουν σχετικά με την άσκησή του.

Στην Ενότητα Β αποτυπώνεται το περιεχόμενο του επαγγέλματος. Αναλύεται σε Κύριες Επαγγελματικές Λειτουργίες (ΚΕΛ₁ έως ΚΕΛ_ν), κάθε ΚΕΛ αναλύεται σε Επιμέρους Επαγγελματικές Λειτουργίες (ΕΕΛ) και κάθε ΕΕΛ σε Επαγγελματικές Εργασίες (ΕΕ). Για κάθε ΕΕΛ προσδιορίζονται τα Κριτήρια Επαγγελματικής Ανταπόκρισης (ΚΕΑ) και το Εύρος Εφαρμογής (ΕυΕ) της.

Στην Ενότητα Γ αναλύονται οι απαιτούμενες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες που είναι απαραίτητες για την αποτελεσματική εκτέλεση κάθε ΕΕΛ.

Στην Ενότητα Δ καταγράφονται οι διαδρομές για την απόκτηση των απαιτούμενων προσόντων.

Στην Ενότητα Ε οι ενδεικτικοί τρόποι αξιολόγησης των απαιτούμενων γνώσεων και δεξιοτήτων.

iv) Στη βιβλιογραφία παρατίθενται βιβλία, άρθρα κ.λπ. πάνω στα οποία στηρίζεται η συγγραφή των ενοτήτων του επαγγελματικού περιγράμματος ενώ, παράλληλα, συνιστούν προτάσεις για περαιτέρω μελέτη και εμβάθυνση στο αντικείμενο ή στο επάγγελμα.

Για την ανάπτυξη της παρούσας μελέτης συστάθηκε ομάδα εργασίας στην οποία συμμετείχαν ο Βασίλης Κασιμάτης (συγγραφέας) και ο Παναγιώτης Κορφοξυλιώτης (εμπειρογνώμονας). Η τελική σύνθεση του Επαγγελματικού Περιγράμματος πραγματοποιήθηκε από τον συγγραφέα, υπό την επιστημονική εποπτεία και τον συντονισμό των επιστημονικών στελεχών του ΙΝΕ ΓΣΕΕ Ρένας Βαρβιτσιώτη, Ιάκωβου Καρατράσογλου και Παναγιώτη Νάτση. Συνεργαζόμενος φορέας που επιβεβαίωσε το περιεχόμενο του επαγγελματικού περιγράμματος ήταν το Ινστιτούτο Μικρών Επιχειρήσεων της ΓΣΕΒΕΕ (ΙΜΕ ΓΣΕΒΕΕ).

ΣΥΝΟΨΗ

Κοινωνικός/ή φροντιστής/τρια³

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ

Ο κοινωνικός φροντιστής παρέχει Πρωτοβάθμια Κοινωνική Φροντίδα, καλύπτοντας σε ευπαθείς ομάδες πληθυσμού βασικές ανάγκες καθημερινής διαβίωσης. Οι ευπαθείς ομάδες πληθυσμού είναι κυρίως ηλικιωμένοι, ΑμεΑ, ανοϊκοί ασθενείς κλπ. οι οποίοι δεν αυτοεξυπηρετούνται και χρειάζονται προσωπική υποστήριξη σε διάφορους τομείς της καθημερινής τους ζωής. Επίσης αποτελεί μέλος ομάδας παρέμβασης που μπορεί να αποτελείται από Κοινωνικό Λειτουργό, Νοσηλεύτη κλπ. και η δράση της να είναι συμπληρωματική άλλων ειδικοτήτων.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Το επάγγελμα του κοινωνικού φροντιστή συναντάται σε ένα μεγάλο φάσμα δομών και εργοδοτών. Ο κοινωνικός φροντιστής μπορεί να απασχοληθεί κατ' οίκον ως οικόσιτο ή εξωτερικό προσωπικό, στον Ιδιωτικό Τομέα (Κέντρα Δημιουργικής απασχόλησης, Κέντρα Δημέρευσης και ημερήσιας φροντίδας, Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης, Προστατευμένα διαμερίσματα, κλπ.), στον Ευρύτερο Δημόσιο Τομέα (Δήμοι, Δημοτικές - Αναπτυξιακές επιχειρήσεις κλπ.), σε Φιλανθρωπικά σωματεία, σε Μ.Κ.Ο., σε Μονάδες φροντίδας ασθενών με άνοια, ηλικιωμένους. Λόγω της ραγδαίας ανάπτυξης του επαγγέλματος οι μορφές απασχόλησης και το εργασιακό περιβάλλον διαφέρουν ως προς τη μορφή, το μέγεθος, τον χαρακτήρα.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΣΚΗΣΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ

Για την άσκηση του επαγγέλματος δεν απαιτείται ειδική άδεια εργασίας.

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΑΠΟΚΤΗΣΗΣ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ

Οι υφιστάμενες εκπαιδευτικές διαδρομές είναι αυτές που προσδιορίζονται από νομοθετικές ρυθμίσεις, οι οποίες είναι σε ισχύ και περιγράφουν τις προϋποθέσεις για την απόκτηση επαγγελματικών αδειών και επαγγελματικών δικαιωμάτων για ένα συγκεκριμένο επάγγελμα.

Για το παρόν επαγγελματικό περίγραμμα δεν απαιτείται άδεια άσκησης επαγγέλματος.

Παρακάτω προτείνονται εναλλακτικές επιλογές διαδρομών που μπορεί να ακολουθήσει κάποιος για να αποκτήσει τα απαιτούμενα προσόντα άσκησης του επαγγέλματος.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

- 1^η διαδρομή: Πτυχίο ΕΠΑΣ Μαθητείας ΔΥΠΑ επιπέδου 3 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (ΕΠΠ), στην ειδικότητα Κοινωνικών φροντιστών. → 6 μήνες συναφής Επαγγελματική Εμπειρία
- 2^η διαδρομή: Πτυχίο ΕΠΑΛ επιπέδου 4 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (ΕΠΠ) ή πτυχίο της Τάξης Μαθητείας ΕΠΑΛ επιπέδου 5 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (ΕΠΠ) ή δίπλωμα ΣΑΕΚ επιπέδου 5 του Εθνικού Πλαισίου

³ Στην παρούσα μελέτη η φράση «Κοινωνικός φροντιστής» αναφέρεται και στα δύο φύλα. Το αρσενικό γραμματικό γένος χρησιμοποιείται για καθαρά πρακτικούς λόγους.

Προσόντων (ΕΠΠ), ειδικοτήτων του τομέα υγείας και πρόνοιας → 6 μήνες συναφής Επαγγελματική Εμπειρία → Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Κατάρτιση για το σύνολο των γνώσεων που αντιστοιχούν στην ΚΕΛ του επαγγέλματος.

- 3^η διαδρομή: Απολυτήριο Γενικού Λυκείου επιπέδου 4 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (ΕΠΠ) → Ένα (1) έτος συναφής επαγγελματική εμπειρία → Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Κατάρτιση για το σύνολο των γνώσεων που αντιστοιχούν στην ΚΕΛ του επαγγέλματος.
- 4^η διαδρομή: Πτυχίο ΕΠΑΣ Μαθητείας ΔΥΠΑ επιπέδου 3 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (ΕΠΠ), των ειδικοτήτων που εντάσσονται στον τομέα υγείας και πρόνοιας (ενδεικτικά αναφέρονται, Βοηθός Γενικής Νοσηλείας ή Βοηθός Φαρμακείων), → (1,5) έτος συναφής επαγγελματική εμπειρία συμπεριλαμβανομένης της μαθητείας κατά την διάρκεια των σπουδών η οποία αποδεικνύεται με τα ένσημα ασφαλιστικού φορέα → Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Κατάρτιση για τις γνώσεις που αντιστοιχούν στην ΚΕΛ του επαγγέλματος.
- 5^η διαδρομή: Απολυτήριο υποχρεωτικής εκπαίδευσης επιπέδου 2 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (ΕΠΠ) → Δύο (2) έτη συναφής επαγγελματική εμπειρία → Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Κατάρτιση για το σύνολο των γνώσεων που αντιστοιχούν στην ΚΕΛ του επαγγέλματος.

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

- Πανελλήνιος Σύλλογος Εργαζομένων Κέντρων Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών, Π.Α.Σ.Ε.Κ.Δ.Α.Π. (<https://kdap-kdapmea.blogspot.com/>)
- Πρωτοβάθμια σωματεία εργαζομένων στην Τοπική Αυτοδιοίκηση (ΠΟΕ-ΟΤΑ)
- Πρωτοβάθμιο Πανελλαδικό Σωματείο των εργαζομένων στα προγράμματα «Βοήθεια στο Σπίτι»

ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

- Φροντίζει για την εξυπηρέτηση των βασικών αναγκών διαβίωσης του εξυπηρετουμένου.
- Φροντίζει για την ασφάλεια και υγεία του εξυπηρετουμένου
- Υποστηρίζει της αυτονομία και την κοινωνική δραστηριοποίηση του εξυπηρετουμένου

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ

- Ανάγκες υγιεινής σώματος ανάλογα με το φύλο, την ηλικία, την αναπηρία
- Κανόνες διαχείρισης σώματος
- Κανόνες περιποίησης σώματος
- Μέσα καθαριότητας – εξοπλισμός
- Κανόνες ατομικής ασφάλειας του κοινωνικού φροντιστή
- Βασικοί κανόνες περιποίησης και υγιεινής χώρου
- Βασικοί κανόνες φροντίδας ιματισμού
- Βασικές διατροφικές ανάγκες ανάλογα με ηλικία, αναπηρία
- Βασικές βιολογικές ανάγκες κατά Maslow
- Προετοιμασία γευμάτων, μαγειρική
- Βασικοί κανόνες ασφάλειας
- Κανόνες παροχής Α' Βοηθειών
- Κανόνες χορήγησης φαρμακευτικής αγωγής
- Κανόνες διαχείρισης κινδύνων
- Μέθοδοι αξιολόγησης κινδύνων

- Αναγνώριση και χειρισμός ενδείξεων και περιπτώσεων βίας (έμφυλης, ενδοοικογενειακής)
- Βασικός ιατρικός και νοσηλευτικός εξοπλισμός
- Πλάνο παρακολούθησης υγείας
- Βασικές αρχές προσωποκεντρικής φροντίδας
- Κανόνες επαγγελματικής δεοντολογίας και συμπεριφοράς
- Κανόνες οικιακής οικονομίας
- Οικονομικές συναλλαγές
- Διαχείριση ελεύθερου χρόνου
- Κανόνες μετακίνησης εξυπηρετούμενου στο εξωτερικό περιβάλλον
- Κανόνες χρήσης μέσων μαζικής μεταφοράς

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

- Πλύσιμο ιματισμού
- Σιδέρωμα – Τακτοποίηση ιματισμού
- Επισκευή ιματισμού
- Καθαρισμός επιφανειών και δαπέδων
- Εφαρμογή λαβών μεταφοράς εξυπηρετούμενου
- Εφαρμογή εξοπλισμού και προϊόντων φροντίδας του σώματος (στοματική υγιεινή, τουαλέτα, μαλλιά, νύχια)
- Χρήση κατάλληλων μέσων – εξοπλισμού για την καθαριότητα – τακτοποίηση του χώρου
- Παρασκευή φαγητού
- Εκτίμηση δεξιοτήτων αυτοεξυπηρέτησης του εξυπηρετούμενου
- Εκτίμηση αναγκών του εξυπηρετούμενου
- Τήρηση βασικών κανόνων ασφαλείας
- Αξιολόγηση, πρόληψη και διαχείριση κινδύνων στο χώρο διαβίωσης του εξυπηρετούμενου
- Έλεγχος και διαφύλαξη καλής λειτουργίας εξοπλισμού που χρησιμοποιεί ο εξυπηρετούμενος
- Παροχή Α' βοηθειών
- Χορήγηση φαρμακευτικής αγωγής
- Διαχείριση οικονομικών- Διεκπεραίωση πληρωμών
- Διαχείριση ελεύθερου χρόνου
- Τήρηση κανόνων ασφαλείας κατά τις μετακινήσεις
- Χρήση μέσων μαζικής μεταφοράς

ΕΠΙΠΛΕΟΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Ο χώρος της κοινωνικής φροντίδας είναι ένα ραγδαία αναπτυσσόμενο εργασιακό πεδίο που «γεννά» συνεχώς νέα επαγγέλματα και ανάγκες. Ταυτόχρονα με το επάγγελμα του κοινωνικού φροντιστή, μια σειρά άλλων επαγγελμάτων και ειδικοτήτων αναδύονται, όπως για παράδειγμα του προσωπικού βοηθού ΑμεΑ, μια ειδικότητα που αναμένεται να θεσμοθετηθεί τα επόμενα χρόνια δημιουργώντας μεγάλο αριθμό θέσεων εργασίας παραπλήσιων με αυτή του κοινωνικού φροντιστή.

Κατάλογος Συντομογραφιών

ΚΕΛ:	Κύρια Επαγγελματική Λειτουργία
ΕΕΛ:	Επιμέρους Επαγγελματική Λειτουργία
ΕΕ:	Επαγγελματική Εργασία
ΚΕΑ:	Κριτήρια Επαγγελματικής Ανταπόκρισης
ΕυΕ:	Εύρος Εφαρμογής
Ε.Π.	Επαγγελματικό Περίγραμμα
ISCED:	International Standard Classification of Education
NQF-ΕΠΠ:	National Qualifications Framework-Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων
ΣΤΕΠ:	Στατιστική ταξινόμηση επαγγελμάτων
ΣΤΑΚΟΔ:	Στατιστική ταξινόμηση οικονομικών δραστηριοτήτων
ISCO:	Διεθνής Τυποποιημένη Ταξινόμηση Επαγγελμάτων
ESCO:	Ευρωπαϊκή ταξινόμηση δεξιοτήτων, ικανοτήτων και επαγγελμάτων
ΠΕΠ:	Πλαίσιο εκπαιδευτικών προδιαγραφών προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης/κατάρτισης

ΕΝΟΤΗΤΑ Α

ΤΙΤΛΟΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ

ΕΝΟΤΗΤΑ Α: «ΤΙΤΛΟΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ»

A.1 Προτεινόμενος Γενικός Τίτλος του Επαγγέλματος

Στην Ελλάδα χρησιμοποιούνται μια σειρά όρων για την άσκηση του συγκεκριμένου επαγγέλματος. Άλλοτε περιγράφεται ως «Οικογενειακός βοηθός ή Επιμελητής πρόνοιας», άλλοτε ως «προσωπικός βοηθός» και άλλοτε χρησιμοποιείται ο όρος που αρχικά περιέγραφε το παρόν περίγραμμα, αυτός του «Επιμελητή προσωπικής φροντίδας». Παρόλο που όλοι αυτοί οι όροι περιγράφουν σε γενικές γραμμές το ίδιο επάγγελμα, υπάρχουν διαφοροποιήσεις που βασίζονται είτε στο μοντέλο φροντίδας (ιατρικό, φιλανθρωπικό κλπ.) είτε στον ρόλο και βαθμό εμπλοκής του επαγγελματία στην καθημερινή ζωή του τελικά ωφελούμενου.

Στην παρούσα επικαιροποίηση του επαγγελματικού περιγράμματος επιλέγουμε ο τίτλος του επαγγέλματος να είναι «Κοινωνικός/ή Φροντιστής/τρια». Ο συγκεκριμένος τίτλος επιλέγεται για να τονίσει την κοινωνική διάσταση του επαγγέλματος και βασίζεται σε ευρωπαϊκά πρότυπα κοινωνικής φροντίδας. Σύμφωνα με αυτά τα πρότυπα, το επάγγελμα πρέπει να ξεφεύγει από το απαρχαιωμένο ιατρικό μοντέλο της αναπηρίας και της εν γένει φιλανθρωπικής φροντίδας. Ο/η κοινωνικός/ή φροντιστής/τρια διασφαλίζει τα ανθρώπινα δικαιώματα που σχετίζονται με τις υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας. Ο νέος αυτός τρόπος ακολουθεί Διακηρύξεις και αρχές των Ηνωμένων Εθνών για τα άτομα με αναπηρία, τους ηλικιωμένους και εν γένει για όλους τους λήπτες κοινωνικής φροντίδας.

Ο/η Κοινωνικός/ή Φροντιστής/τρια στο σύγχρονο πεδίο παροχής κοινωνικής φροντίδας, εργάζεται «για», αλλά κυρίως, «με» τον τελικό ωφελούμενο, αλλά επίσης ως μέλος μιας ομάδας υποστήριξης μπορεί να συμμετέχει και στον σχεδιασμό ενός εξατομικευμένου πλάνου κοινωνικής φροντίδας.

Στην αγορά εργασίας υπάρχει και το επάγγελμα του/της οικιακού/ής βοηθού που αφορά μεμονωμένα άτομα που προσφέρουν οικιακές εργασίες επί πληρωμή (συνήθως με την ώρα) σε σπίτια ιδιωτών ανεξαρτήτου ηλικίας και πληθυσμιακής ομάδας. Το επάγγελμα του/της οικιακού/ής βοηθού διαφέρει από αυτό του/της «κοινωνικού/ής φροντιστή/τριας», καθώς εξασκείται χωρίς καθορισμένο πλαίσιο παροχής των υπηρεσιών και χωρίς εποπτεία και έλεγχο από μια οργανωμένη κοινωνική υπηρεσία.

Οι κοινωνικοί φροντιστές/τριες είναι καταρτισμένοι και εκπαιδευμένοι επαγγελματίες που μέσα σε ένα οργανωμένο πλαίσιο παροχής Κοινωνικής φροντίδας παρέχουν υπηρεσίες σε συγκεκριμένες ευπαθείς ομάδες πληθυσμού, όπως είναι οι ηλικιωμένοι και τα άτομα με αναπηρία.

Ο όρος κοινωνικός φροντιστής/ρια, χρησιμοποιείται επίσης για να περιγράψει και τους επαγγελματίες που εργάζονται σε δομές κοινωνικής ένταξης ευάλωτων ομάδων όπως δομές ανηλίκων, ασυνόδευτων ανηλίκων, αιτούντων άσυλο, αποφυλακισμένων, απεξαρτημένων κ.ά.

A.2 Ορισμός του Επαγγέλματος

Κοινωνικός/ή φροντιστής/τρια ορίζεται ο/η εργαζόμενος/η στον Ιδιωτικό Τομέα ή στον Ευρύτερο Δημόσιο Τομέα (που απασχολείται σε Κέντρα Δημιουργικής απασχόλησης, Κέντρα Διημέρευσης και ημερήσιας φροντίδας, Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης, Προστατευμένα διαμερίσματα, Δήμοι,

Δημοτικές - Αναπτυξιακές επιχειρήσεις, Φιλανθρωπικά σωματεία, Μ.Κ.Ο., Μονάδες φροντίδας ασθενών με άνοια, κ.ά.) παρέχοντας στον τελικό ωφελούμενο υπηρεσίες Πρωτοβάθμιας Κοινωνικής Φροντίδας. Αυξανόμενη είναι η τάση τα τελευταία χρόνια να απασχολούνται επίσης σε οικογένειες και στη φροντίδα ηλικιωμένων.

Παρέχει Πρωτοβάθμια Κοινωνική Φροντίδα, καλύπτοντας σε ευπαθείς ομάδες πληθυσμού βασικές ανάγκες καθημερινής διαβίωσης. Οι ευπαθείς ομάδες πληθυσμού είναι κυρίως Ηλικιωμένοι, ΑμεΑ, ανοϊκοί ασθενείς κλπ. οι οποίοι δεν αυτοεξυπηρετούνται και χρειάζονται προσωπική υποστήριξη σε διάφορους τομείς της καθημερινής τους ζωής.

Ο/η Κοινωνικός/ή φροντιστής/τρια ενίοτε αποτελεί μέλος ομάδας παρέμβασης που μπορεί να αποτελείται από Κοινωνικό Λειτουργό, Νοσηλεύτη κλπ. και η δράση του/της να είναι συμπληρωματική άλλων ειδικοτήτων.

Συνήθως συμμετέχει επίσης στη διερεύνηση, καταγραφή-συστηματική επεξεργασία των αναγκών των εξυπηρετούμενων και στην ιεράρχηση αυτών των αναγκών με ιδιαίτερη έμφαση στις ανάγκες της ενδυνάμωσης, της ανεξαρτησίας ή της βελτίωσης της λειτουργικότητας στις δραστηριότητες καθημερινής ζωής και της κάλυψης βασικών καθημερινών αναγκών.

Ειδικότερα, ασκεί μια σειρά από καθήκοντα τα οποία ανταποκρίνονται στις εξατομικευμένες ανάγκες των ωφελούμενων καλύπτοντας ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων καθημερινής ζωής του ατόμου.

Ενδεικτικά αναφέρουμε κάποια:

- Παρέχει υπηρεσίες σχετικές με την προσωπική υγιεινή του εξυπηρετούμενου στον χώρο διαβίωσης ή διημέρευσης του, σύμφωνα με τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας.
- Παρέχει υπηρεσίες που αφορούν την καθαριότητα του χώρου διαμονής του εξυπηρετούμενου, σύμφωνα με τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας.
- Ενθαρρύνει τη συμμετοχή του εξυπηρετούμενου σε δραστηριότητες καθημερινής ζωής, προάγοντας την αυτονομία του
- Παρασκευάζει και προμηθεύεται φαγητό για τον εξυπηρετούμενο.
- Αναλαμβάνει τις εξωτερικές εργασίες που αφορούν την κάλυψη των βασικών αναγκών διαβίωσης του εξυπηρετούμενου.
- Διαχειρίζεται την πρόληψη κινδύνου ατυχημάτων στον χώρο διαμονής του εξυπηρετούμενου και διασφαλίζει εν γένει την προσωπική του ασφάλεια
- Υποστηρίζει την πολιτιστική, θρησκευτική και κοινωνική συμμετοχή και δραστηριοποίηση του εξυπηρετούμενου.

Το επάγγελμα του/της κοινωνικού/ής φροντιστή/τριας ακολουθώντας τις επιταγές της εποχής μας μεταβάλλεται και εξελίσσεται ραγδαία τα τελευταία χρόνια. Ο/η κοινωνικός/ή φροντιστής/τρια βρίσκεται συνεχώς απέναντι σε νέες προκλήσεις και απαιτήσεις. Για παράδειγμα:

- Καλείται να διαδραματίσει έναν από τους κύριους ρόλους στην αποϊδρυματοποίηση και την καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού των εξυπηρετούμενων.
- Καλείται να διαμορφώσει ένα ενταξιακό πλαίσιο υπηρεσιών, δηλαδή οι παρεχόμενες υπηρεσίες να ενισχύουν την ενσωμάτωση .
- Να ενισχύει την αυτοδιάθεση και τη λήψη αποφάσεων από το ίδιο το άτομο.
- Καλείται να εκμεταλλευτεί τις νέες τεχνολογίες και να «συνεργαστεί» μαζί τους.
- Επιβάλλεται η συμμετοχή του φροντιστή σε μια συνεχή και αδιάλειπτη εκπαιδευτική διαδικασία

που στο πλαίσιο της δια βίου μάθησης θα επικαιροποιεί συνεχώς τις γνώσεις του/της.

- Επιβάλλεται η συμμετοχή του φροντιστή σε ομάδες εποπτείας και η υποστήριξη της δημιουργίας υποστηρικτικών δικτύων για τη δυνατότητα παροχής ευκαιριών εκπαιδευτικών και μετεκπαιδευτικών ευκαιριών καθώς και συστηματικής ψυχολογικής στήριξής τους.

Όλα τα παραπάνω πρέπει να ιδωθούν και υπό το πρίσμα της σύγχρονης οικονομίας που θέλει πετυχημένες οικονομικές παρεμβάσεις, διασύνδεση υπηρεσιών, οικονομία κλίμακος κλπ.

A.3 Αντιστοίχιση με το ισχύον Σύστημα Ταξινόμησης Επαγγελματών και Κλάδων Οικονομίας.

Όσον αφορά στην ταξινόμηση του επαγγέλματος αυτού, ο πλησιέστερος κωδικός σε επίπεδο ISCO-08 είναι ο κωδικός 3412, που αφορά μια σειρά παραπλήσιων επαγγελματών, όπως, Υπάλληλος υπηρεσίας κοινωνικής μέριμνας. Φροντιστής κατ' οίκον περίθαλψης, Υπάλληλος κοινοτικής φροντίδας ενηλίκων, κατ' οίκον φροντιστής / φροντίστρια.

Σύμφωνα με τη Στατιστική ταξινόμηση οικονομικών δραστηριοτήτων (ΣΤΑΚΟΔ), ο κωδικός του επαγγέλματος εξαρτάται από το είδος της εργασίας και άλλοτε αναφέρεται με τον κωδικό 88.10 (Δραστηριότητες κοινωνικής μέριμνας χωρίς παροχή καταλύματος για ηλικιωμένους και άτομα με αναπηρία) και 87.10 (Φροντίδας με παροχή καταλύματος για ηλικιωμένους και αναπήρους, υπηρεσίες).

A.4 Ιστορική εξέλιξη του Επαγγέλματος

Παραδοσιακά η φροντίδα των ηλικιωμένων και των ατόμων με αναπηρία ήταν υποχρέωση των οικογενειών τους. Η πρώτη εμβρυακή εκδήλωση αλληλοβοήθειας, βρίσκεται στην αυθόρμητη παρόρμηση να παρασχεθεί, από οίκτο ή στοργή, βοήθεια σε πρόσωπα της ίδιας οικογένειας – πρώτο κύτταρο της κοινωνικής συμβίωσης. Η εκδήλωση αισθημάτων αλληλεγγύης και η βοήθεια σε ευπαθείς ομάδες πληθυσμού ήταν πράξη που ταίριαζε στη φύση του ανθρώπου και την επέβαλε η ανάγκη για αρμονική κοινωνική συμβίωση.

Στον ελληνικό χώρο, ο χαρακτήρας και ο τρόπος λειτουργίας της ελληνικής οικογένειας επέβαλε η υποστήριξη του ηλικιωμένου, του ατόμου με αναπηρία κλπ. να γίνεται από τα ίδια τα μέλη της οικογένειας. Σε λιγότερες περιπτώσεις και όταν τα παραπάνω δεν ήταν δυνατά η συνήθης διέξοδος ήταν ιδρύματα ασυλικού τύπου (*Αποασυλοποίηση, Συλλογικός τόμος 2003*). Στις δομές αυτές τη φροντίδα των εξυπηρετούμενων αναλάμβαναν φροντιστές που συνήθως δεν είχαν κάποια εκπαίδευση, λειτουργούσαν με βάση το ένστικτο και τον χαρακτήρα τους και στην καλύτερη περίπτωση ακολουθώντας το ιατρικό μοντέλο όπως αυτό εκφραζόταν από κάποιον υπεύθυνο ιατρό.

Στην πορεία των ετών και με την επικράτηση του κοινωνικού μοντέλου, οι ασυλικού τύπου δομές, πρώτα στη Δυτική και Βόρεια Ευρώπη και μετά και στην Ελλάδα, άρχισαν να κλείνουν. Νέου τύπου δομές με ενταξιακό χαρακτήρα δημιουργήθηκαν (Προστατευμένα Διαμερίσματα, Ξενώνες, Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης, Εξειδικευμένα Κέντρα επαγγελματικής κατάρτισης, υπηρεσίες προώθησης στην απασχόληση κλπ.). Το κόστος περίθαλψης των εξυπηρετούμενων ήταν κατά πολύ μικρότερο και οι υπηρεσίες ποιοτικότερες. Το κόστος κλειστής περίθαλψης είναι επιβαρυνμένο σε σχέση με το κόστος της ανοιχτής περίθαλψης και ενίσχυσης του φυσικού περιβάλλοντος. Έχει υπολογιστεί ότι η κατά

κεφαλή δαπάνη περίθαλψης για ηλικιωμένους 65+ και 75+ ετών είναι αντίστοιχα 4,3 και 5,9 φορές μεγαλύτερη σε σχέση με τη δαπάνη για τις νεότερες ηλικίες.

Άτομα με αναπηρία που ήταν «κλεισμένα» στο σπίτι τους βγήκαν σε ανοικτές δομές υποστήριξης ενταγμένες στον κοινωνικό ιστό. Τέλος ο αριθμός των ηλικιωμένων στην Ευρώπη αυξάνεται συνεχώς. Σύμφωνα με την Eurostat, στα επόμενα χρόνια ο αριθμός των συνταξιούχων θα ξεπεράσει εκείνο των εργαζομένων. Ένα ακόμη πεδίο εργασίας για τον κοινωνικό φροντιστή επεκτείνεται. Σε έρευνες που έχουν γίνει σε κράτη της Ε.Ε. υπολογίζεται ότι περίπου το 2% του πληθυσμού εργάζεται με μια μορφή κοινωνικού φροντιστή ενώ ακόμη οι οικογένειες καλύπτουν ένα μεγάλο μέρος της ανάγκης αυτής.

Ακούγοντας κανείς τα παραπάνω θα περίμενε ότι το επάγγελμα του κοινωνικού φροντιστή θα είχε αποκτήσει στη χώρα μας μια ιδιαίτερη δυναμική, με σχετική εκπαίδευση πανεπιστημιακού επιπέδου, με κατοχύρωση των επαγγελματικών δικαιωμάτων κλπ. Μια πρώτη προσπάθεια ήταν η περιγραφή του επαγγελματικού περιγράμματος του «Επιμελητή προσωπικής φροντίδας» το 2007, αλλά και η συμπερίληψη της ειδικότητας σε ομάδες προσωπικού όπως το «Βοήθεια στο σπίτι». Η «άνθιση» αυτή δεν συνεχίστηκε σε βάθος χρόνου, οι νέες δομές που δημιουργήθηκαν δεν προέβλεπαν την ύπαρξη της ειδικότητας και όπου αυτό γινόταν, άλλοτε περιγραφόταν ως νοσηλευτής (παρόλο που τα καθήκοντα ήταν αυτά του φροντιστή), άλλοτε σαν κοινωνικός φροντιστής αλλά με πανεπιστημιακές σπουδές (παρόλο που δεν υπήρχαν) και άλλοτε σαν επιμελητής προσωπικής φροντίδας.

Τέλος, ιδιαίτερη μνεία πρέπει να γίνει στην ιδιότητα του «άτυπου φροντιστή». Η Ευρωπαϊκή Ένωση διαπιστώνοντας ότι σε μεγάλο βαθμό ακόμη η κοινωνική φροντίδα παρέχεται από μέλη των οικογενειών, φίλους κλπ., θέσπισε την ιδιότητα του «άτυπου φροντιστή» την οποία μάλιστα κατοχύρωσε με μια σειρά αποφάσεων, όχι βέβαια σαν επάγγελμα αλλά σαν ιδιότητα.

A.5 Οικονομία και επιχειρηματικό περιβάλλον

Σε Ευρωπαϊκό επίπεδο η κοινωνική φροντίδα καλύπτει υπηρεσίες προς ηλικιωμένους, άτομα με αναπηρία, παιδιά και άλλες ευάλωτες, αποκλεισμένες και μειονεκτούσες ομάδες (CEC, 2010). Το 2019, η Ευρωπαϊκή Ένωση Παρόχων Υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας (www.socialemployers.eu) παρουσίασε μια μελέτη με ενδιαφέροντα στοιχεία για την Κοινωνική φροντίδα στην Ευρώπη. Στην έκθεση συμπεριλαμβάνονται στοιχεία συνολικά για την Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά και για κάθε κράτος ξεχωριστά. Κύρια στόχευση της συγκεκριμένης μελέτης ήταν η μακροχρόνια παροχή κοινωνικής φροντίδας σε άτομα τρίτης ηλικίας, ΑμεΑ, παιδιά και λοιπές πληθυσμιακές ομάδες ώστε να αντιμετωπίζονται ως μέρος της κοινωνικής φροντίδας.

Τα γενικά συμπεράσματά της έχουν να κάνουν με την αυξανόμενη τάση για κοινωνική φροντίδα, την αλματώδη αύξηση του πληθυσμού τρίτης ηλικίας, την ανακοίνωση του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (2017) ότι τα ΑμεΑ φθάνουν πλέον το 15% του πληθυσμού παγκοσμίως, την ενίσχυση τα τελευταία χρόνια του κερδοσκοπικού τομέα στην κοινωνική φροντίδα, τον ουσιαστικό ρόλο που καλούνται να διαδραματίσουν οι κοινωνικοί φροντιστές.

Σε όλα τα παραπάνω ανακύπτουν νέα οικονομικά δεδομένα, νέες μορφές απασχόλησης, μεγάλος ανταγωνισμός, νέα επαγγέλματα και αύξηση του αριθμού των εργαζομένων στον συγκεκριμένο τομέα. Η έκθεση αναφέρει ότι στην Ελλάδα δεν υπάρχουν ακριβή στοιχεία αλλά οι εργαζόμενοι στην κοινωνική φροντίδα φαίνεται να είναι περί τους 40 χιλιάδες. Σαφώς, δεν είναι όλοι κοινωνικοί φροντιστές, αλλά η διεθνής εμπειρία δείχνει περίπου ο ένας στους τέσσερις εργαζόμενους στην

κοινωνική φροντίδα έχει επωμιστεί καθήκοντα και ρόλους που ταιριάζουν με το περίγραμμα του κοινωνικού φροντιστή. Επίσης αναφέρεται ότι στον τομέα της κοινωνικής φροντίδας οι γυναίκες αποτελούν το 90% των εργαζομένων και πως οι περισσότεροι εργαζόμενοι είναι άνω των 40 ετών.

Στην έκθεση αναφέρεται ότι υπάρχουν περισσότερες από δέκα χιλιάδες κλίνες στον κερδοσκοπικό τομέα για την Τρίτη ηλικία, ότι περίπου χίλιοι εργαζόμενοι είναι επίσημα καταγεγραμμένοι, ότι παρέχουν κατ' οίκον κοινωνική φροντίδα, μεγάλος αριθμός εργάζεται στο Πρόγραμμα «Βοήθεια στο σπίτι» κλπ.

Παρόμοια είναι τα στοιχεία για τα άτομα με αναπηρία. Στην εναλλακτική έκθεση της ΕΣΑΜΕΑ για τα δικαιώματα των ΑμεΑ το 2019, αναφέρεται η ανάγκη ενίσχυσης της κοινωνικής φροντίδας τόσο για τις βασικές ανάγκες, αλλά και για την ισότιμη συμμετοχή σε πολιτιστικές δραστηριότητες, ελεύθερο χρόνο, στην εργασία κλπ. Αν λάβει κανείς υπόψη του και το πρόγραμμα αποασυλοποίησης που βρίσκεται σε φάση υλοποίησης, διαβλέπει έναν τομέα συνεχώς αναπτυσσόμενο σε μέγεθος αλλά και απαιτήσεις. Τα τελευταία χρόνια η ανάπτυξη μιας σειράς νέων δομών ενταξιακού χαρακτήρα, όπως οι Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης, ενίσχυσαν το θετικό κλίμα στην ανάπτυξη του επαγγέλματος του κοινωνικού φροντιστή. Οι λειτουργούσες και υπό αδειοδότηση ΣΥΔ ξεπερνούν τις 100 και η πρακτική δείχνει πως λόγω της αναγκαιότητας και της ζήτησης υπηρεσιών διαμονής ενταξιακού χαρακτήρα θα πολλαπλασιαστούν τα επόμενα χρόνια.

Η μη κατοχύρωση του επαγγέλματος του κοινωνικού φροντιστή σε συνδυασμό με το φαινόμενο του άτυπου φροντιστή (από το οικογενειακό περιβάλλον) αλλά και τις ιδιαίτερες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες που επικρατούν παγκοσμίως γέννησε άλλο ένα φαινόμενο, αυτό της εργασίας οικονομικών μεταναστών στον χώρο της κοινωνικής φροντίδας. Η εργασία αυτή, όπως αναφέρει και η ΓΣΕΕ σε διάφορες μελέτες της, αποτελεί συνήθως αδήλωτη εργασία και ασκείται από ανειδίκευτους ως επί το πλείστον σε κατ' οίκον φροντίδα.

Προσπαθώντας η πολιτεία μας να περιορίσει το φαινόμενο, θέσπισε μια σειρά μέτρων όπως η πληρωμή με εργόσημο και άλλες διατάξεις που εξασφαλίζουν άδεια παραμονής και εργασίας στη χώρα μας. Όμως παραμένει ένα μεγάλο θέμα η επάρκεια των συγκεκριμένων εργαζομένων στο να ασκούν το επάγγελμα του κοινωνικού φροντιστή.

Οι συγκεκριμένοι εργαζόμενοι στη χώρα μας καλύπτουν συνήθως ιδιαίτερες ανάγκες, όπως π.χ. η απασχόληση ως οικόσιτο προσωπικό και αναλαμβάνουν εργασίες που δύσκολα καλύπτονται από καταρτισμένους και επαρκείς εργαζόμενους.

Το επάγγελμα του Κοινωνικού φροντιστή συναντάται σε ένα μεγάλο φάσμα δομών και εργοδοτών. Ο κοινωνικός φροντιστής μπορεί να απασχοληθεί κατ' οίκον ως οικόσιτο ή εξωτερικό προσωπικό, στον Ιδιωτικό Τομέα (Κέντρα Δημιουργικής απασχόλησης, Κέντρα Δημέρευσης και ημερήσιας φροντίδας, Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης, Προστατευμένα διαμερίσματα, κλπ.), στον Ευρύτερο Δημόσιο Τομέα (Δήμοι, Δημοτικές - Αναπτυξιακές επιχειρήσεις κλπ.), σε Φιλανθρωπικά σωματεία, σε Μ.Κ.Ο., σε Μονάδες φροντίδας ασθενών με άνοια, ηλικιωμένους. Λόγω της ραγδαίας ανάπτυξης του επαγγέλματος οι μορφές απασχόλησης και οι πιθανοί εργοδότες διαφέρουν ως προς τη μορφή, το μέγεθος, τον χαρακτήρα.

Οι Κοινωνικοί φροντιστές απασχολούνται με πλήθος μορφών απασχόλησης και συμβάσεις εργασίας. Στις περιπτώσεις που εργάζονται σε ΝΠΔΔ τους διέπουν οι διατάξεις των δημοσίων υπαλλήλων. Όσον αφορά τα ΝΠΙΔ, τους ιδιώτες, τις εταιρίες κλπ., άλλοτε απασχολούνται με εξαρτημένη σχέση εργασίας ορισμένου ή αορίστου χρόνου, με μερική ή απασχόληση, με αυτοαπασχόληση, με εργόσημο κλπ.

Είναι συνήθης στις μέρες μας, κυρίως στην Ευρώπη, η απασχόλησή τους να μην είναι απευθείας σε εργοδότη, άτομο ή φορέα που έχει ανάγκη αυτές τις υπηρεσίες, αλλά να εργάζεται σε εταιρία που παρέχει τις σχετικές υπηρεσίες επ' αμοιβή.

Ένα πρόβλημα το οποίο ανακύπτει συχνά είναι ότι η μη πιστοποίηση του επαγγέλματος δυσχεραίνει την κινητικότητα των εργαζομένων και την απασχόλησή τους σε άλλα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Έχουν γίνει αρκετές προσπάθειες μέσα από Ευρωπαϊκά σχέδια για τη δημιουργία ενός ενιαίου σχήματος πιστοποίησης επαγγελματικών προσόντων για κοινωνικούς φροντιστές. Αναφέρουμε ως παράδειγμα το ECC – BESCLO). Το Ευρωπαϊκό Πιστοποιητικό Φροντίδας (European Care Certificate - ECC) είναι μια Πανευρωπαϊκή πιστοποίηση για εργασία στην κοινωνική φροντίδα. Έχει αναγνωριστεί επίσημα από ορισμένες χώρες και έχει ταξινομηθεί στο Επίπεδο 3 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων (EQF). Με όρους του EQF, αυτό σημαίνει ότι καλύπτει “γνώση θεμάτων, αρχών, διαδικασιών και γενικών ιδεών, σε ένα πεδίο εργασίας ή μελέτης” - στην περίπτωση αυτή στην κοινωνική φροντίδα. Το Πιστοποιητικό έχει αναπτυχθεί προκειμένου να υποστηρίξει την κινητικότητα εργαζομένων σε όλη την Ευρώπη και να προωθήσει μια κοινή βάση στις υπηρεσίες φροντίδας που να καλύπτει γνώση και αξίες. Οι χώρες που παρέχουν το ECC καταγράφονται στην ιστοσελίδα του ECC (www.eccertificate.eu).

Τέλος, διάφορες ιδιωτικές εταιρίες πιστοποίησης (π.χ. TUV Nord), διαβλέποντας την ανάγκη για οργάνωση και επαγγελματική κατοχύρωση του επαγγέλματος έχουν προχωρήσει στη δημιουργία περιγραμμάτων για εργαζόμενους στον χώρο της κοινωνικής φροντίδας.

A.6 Εργασία, ανθρώπινο δυναμικό και συνθήκες απασχόλησης

Ο υπολογισμός του συνολικού αριθμού κοινωνικών φροντιστών που εργάζονται στη χώρα μας είναι αρκετά δύσκολος, καθότι το επάγγελμα συναντάται παραπλήσια σε διαφορετικές δομές, με διαφορετικά ονόματα, διαφορετικό τρόπο απασχόλησης κλπ.

Με τη θεσμοθέτηση και λειτουργία των ΣΥΔ (Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης) έχουν ανοιχτεί νέες προοπτικές για το επάγγελμα του κοινωνικού φροντιστή στη χώρα μας. Τα τελευταία δέκα περίπου χρόνια κοινωνικοί φροντιστές απασχολούνται ως οικόσιτο προσωπικό σε περίπου εκατό από αυτές (πηγή ΕΣΑΜΕΑ). Στην πλειοψηφία του το προσωπικό αυτό προέρχεται από χώρες της ανατολικής Ευρώπης και είναι γυναίκες. Υπολογίζεται πως με αυτή την ιδιότητα απασχολούνται περί τα 1000 άτομα.

Επίσης, από το 1982 έως σήμερα απασχολούνται με αυτή την ειδικότητα σε ΚΑΠΗ 300 Επιμελητές/τριες Προσωπικής Φροντίδας (Πηγή: Στοιχεία Υπ. Εσωτερικών) Στα προγράμματα «Βοήθεια στο Σπίτι» και «Μονάδες Κοινωνικής Μέριμνας» πανελλαδικά περίπου 3.500 Επιμελητές/τριες Προσωπικής φροντίδας, (Πηγή: Στοιχεία ΚΕΔΚΕ από το 1996 έως σήμερα).

Επίσης Κοινωνικοί Φροντιστές απασχολούνται και σε Μ.Κ.Ο., σε Φιλανθρωπικούς συλλόγους – σωματεία ή εταιρίες που έχουν στόχο την παροχή υπηρεσιών σε ευπαθείς ομάδες πληθυσμού. Σε αυτούς πρέπει να προσθέσουμε σεβαστό αριθμό εργαζομένων με αδήλωτη εργασία, κατ' οίκον κλπ. Υπολογίζεται ότι πανελλαδικά υπάρχουν περίπου 6.000-8.000 εργαζόμενοι.

Σχετικά με τις κατευθύνσεις που διαγράφονται στο πραγματικό πεδίο εφαρμογής του επαγγέλματος, αυτές αφορούν στο εύρος εφαρμογής του, δηλ. την ομάδα-στόχο με την οποία εργάζεται κάθε φορά ο Κοινωνικός Φροντιστής. Δηλαδή:

- Κοινωνικοί Φροντιστές για άτομα Γ' Ηλικίας
- Κοινωνικοί Φροντιστές για άτομα με κινητική αναπηρία
- Κοινωνικοί Φροντιστές για άτομα με αισθητηριακή αναπηρία
- Κοινωνικοί Φροντιστές για άτομα με νοητική αναπηρία
- Κοινωνικοί Φροντιστές για άτομα με ψυχική αναπηρία
- Κοινωνικοί Φροντιστές για άτομα που πάσχουν από άνοια και τη νόσο Alzheimer κλπ.

Όσον αφορά, τέλος, στη δυνατότητα απασχόλησης ατόμων με αναπηρία (ΑμεΑ), το επάγγελμα είναι δύσκολο να ασκηθεί από άτομα με προβλήματα αναπηρίας, καθώς υφίστανται αυξημένες απαιτήσεις τόσο για κινητικότητα, όσο και για σωματική δύναμη και αντοχή. Ωστόσο, οι δυνατότητες απασχόλησης για άτομα με αναπηρία εξαρτώνται από το είδος αναπηρίας του ατόμου. Τα άτομα με αναπηρία μπορούν να έχουν πρόσβαση και να απασχολούνται με την προϋπόθεση ότι οι παραπάνω υπηρεσίες υποστηρίζονται και από ειδικά διαμορφωμένους χώρους εργασίας (δηλαδή ράμπες εργασίας, εύκολη πρόσβαση σε χώρους εργασίας).

A.7 Συνδικαλιστικές ή επιστημονικές οργανώσεις σχετικές με το επάγγελμα, έντυπα ή άλλα μέσα ή πηγές πληροφόρησης

Οι Συνδικαλιστικές οργανώσεις όπου υπάγονται οι Κοινωνικοί Φροντιστές ποικίλουν ανάλογα με το είδος της Δομής, την μορφή κλπ.

Για παράδειγμα οι φροντιστές που απασχολούνται σε Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης είναι οργανωμένοι στην Π.Α.Σ.Ε.Κ.Δ.Α.Π. (<https://kdap-kdapmea.blogspot.com/>), ενώ όσοι απασχολούνται στα ΚΑΠΗ εκπροσωπούνται από τα Πρωτοβάθμια σωματεία των εργαζομένων στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, τα οποία με τη σειρά τους υπάγονται στην ΠΟΕ-ΟΤΑ.

Το 1998 ιδρύθηκε το Πρωτοβάθμιο Πανελλαδικό Σωματείο των εργαζομένων στα προγράμματα «Βοήθεια στο Σπίτι» στο οποίο εγγράφηκαν οι Κοινωνικοί Φροντιστές που εργάζονται σ' αυτό το πρόγραμμα.

Έως σήμερα δεν υπάρχει κλαδικό σωματείο Κοινωνικών φροντιστών ή ανάλογη επιστημονική οργάνωση.

Το «Ελληνικό Δίκτυο Φροντιστών ΕΠΙΟΝΗ» είναι ένα μη κερδοσκοπικό σωματείο που ιδρύθηκε το 2017 και επιδιώκει να ενισχύσει την αναγνώριση της ανεπίσημης φροντίδας που παρέχουν οι συγγενείς ή φίλοι ενός ατόμου με χρόνια πάθηση ή αναπηρία και να εκπροσωπήσει και να δράσει για τους φροντιστές και τους πρώην φροντιστές, ανεξαρτήτου ηλικίας και ιδιαίτερων αναγκών.

Στο Διαδίκτυο υπάρχουν μια σειρά ιστοσελίδων φορέων που υλοποιούν τα προγράμματα κοινωνικής φροντίδας από τα οποία αντλούνται πληροφορίες για τη δομή, τη στελέχωση και τη λειτουργία των δομών αυτών. Στην ιστοσελίδα της ΕΣΑΜΕΑ και στις περιοδικές εκθέσεις της μπορεί να αντλήσει κανείς πολύτιμο υλικό για την εργασία των κοινωνικών φροντιστών.

Αντίστοιχα σε ιστοσελίδες φορέων που δραστηριοποιούνται στην παροχή πρωτοβάθμιων υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας υπάρχουν πληροφορίες αναφορικά με τη στελέχωση και τη λειτουργία των

δομών που λειτουργούν υπό την επίβλεψή τους (π.χ. ΣΥΔ ή Οικοτροφεία) όπου παρέχονται υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας.

Σημαντικές πηγές πληροφόρησης με χρήσιμα στοιχεία αναφορικά με το επάγγελμα του κοινωνικού φροντιστή σε Ευρωπαϊκό επίπεδο αποτελούν οι διαδικτυακοί τόποι του "The care provider alliance" (www.careprovideralliance.org.uk/), του "European Association of Service Providers for Persons with Disabilities" (www.easped.eu) και του "European Network on Independent Living" (www.enil.eu). Τέλος, χρήσιμες πληροφορίες για το επάγγελμα του κοινωνικού φροντιστή σε μια σειρά κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μπορεί να βρει κανείς στην ιστοσελίδα του European Care Certificate - ECC (<http://www.eccertificate.eu/>)

A.8 Θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας του επαγγέλματος

Δεν υπάρχει σαφές νομοθετικό πλαίσιο για τους κοινωνικούς φροντιστές. Η ανάπτυξη του επαγγελματικού περιγράμματος «Προσωπική φροντίδα» έγινε από το ΕΚΕΠΙΣ με τη συνεργασία του ΙΝΕ ΓΣΕΕ και αποτέλεσε ένα από τα πρώτα 55 επαγγελματικά περιγράμματα που πιστοποιήθηκαν από το ΕΚΕΠΙΣ. Η αναγκαιότητα αποτύπωσης του επαγγέλματος του Επιμελητή Προσωπικής Φροντίδας (Κοινωνικού φροντιστή) διαφάνηκε από την αρχή λόγω της σημασίας του επαγγέλματος αλλά και της ασαφούς σύνθεσής του. Στην έρευνα που έγινε για τη διατύπωση του περιγράμματος δεν προέκυψαν κάποια σαφή νομοθετήματα που να διέπουν το επάγγελμα. Προτείνονται κάποιες εναλλακτικές διαδρομές εκπαίδευσης (μέσω ΣΑΕΚ ή Επαγγελματικού Λυκείου κλπ.) αλλά και αυτές δεν είναι υποχρεωτικές. Η επικαιροποίηση του περιγράμματος έχει σκοπό να αναβαθμίσει τις διαδρομές εκπαίδευσης και πιστοποίησης του επαγγέλματος σε όλο το φάσμα εφαρμογής του. Όμως οι απαιτήσεις εργασίας δεν είναι ίδιες σε κάθε δομή. Πρακτική των φορέων που προσλαμβάνουν έναν κοινωνικό φροντιστή είναι να ζητούν συνήθως επιπλέον προσόντα, όπως π.χ. πανεπιστημιακές σπουδές στον τομέα της υγείας ώστε να υπάρχει ένα μέτρο αξιολόγησης και μία κατ' ελάχιστον κατάρτιση.

Στα νομοθετήματα που αναφέρονται και αφορούν τις διάφορες δομές και υπηρεσίες αναφέρουμε όσον αφορά τα ΑμεΑ, την ΚΥΑ 13107/283/20019 που αφορά τη λειτουργία των Στεγών Υποστηριζόμενης Διαβίωσης για ΑμεΑ, τον νόμο 407/Β/14-2-2019 που αφορά τη λειτουργία των ξενώνων και των προστατευμένων διαμερισμάτων του τομέα ψυχικής υγείας, τον νόμο 2072/1992 περί λειτουργίας Κέντρων Διημέρευσης και Ημερήσιας φροντίδας και τον νόμο 4506/2017 που αφορά την αποασυλοποίηση στην Ελλάδα.

Ανάλογα νομοθετήματα υπάρχουν και για τους ηλικιωμένους όπως π.χ. η ΚΥΑ 60292/2158/27.08.2008 και το ΦΕΚ β' 1683/22-10-2010 που αφορούν την ίδρυση και λειτουργία Κέντρων Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων.

Σημαντική για το περίγραμμα του κοινωνικού φροντιστή, είναι και η νομοθεσία που διέπει τα Κέντρα Κοινότητας ΦΕΚ β' 1344/19.04.2019.

Το βασικό νομοθέτημα το οποίο διέπει τη σύσταση των ΚΑΠΗ είναι το Ν.Δ. 162/1974, «Περί μέτρων προστασίας υπερηλίκων και χρονίως πασχόντων ατόμων» (ΦΕΚ Α' 227).

Για το πρόγραμμα «Βοήθεια στο σπίτι» που άρχισε το 1997, ισχύει η ΚΥΑ Π 4Β/5814/97 ΦΕΚ 917 Τεύχος Β' και στη συνέχεια οι Νόμοι 3106 ΦΕΚ 30/10/2/02 και 3146 ΦΕΚ 125 /23/5/03 που αφορούν τη χρηματοδότηση του προγράμματος και τον τρόπο λειτουργίας του.

A.9 Τεχνολογίες / τεχνολογικές αλλαγές που επηρεάζουν το επάγγελμα

Από τις αρχές του 21ου αιώνα οι αλματώδεις τεχνολογικές εξελίξεις επηρεάζουν σημαντικά και τον τομέα της αναπηρίας. Ιδιαίτερα, με την επικράτηση του κοινωνικού μοντέλου, ο ρόλος της τεχνολογίας έχει ισχυροποιηθεί ακόμα περισσότερο, ασκώντας θετική επιρροή σε τομείς όπως η βελτίωση της λειτουργικότητας των αναπήρων και των ηλικιωμένων, στη μη-διάκρισή τους, στην εξασφάλιση της προσβασιμότητάς τους σε χώρους και πληροφορίες, στη διευκόλυνση της επικοινωνίας τους, στη μεγιστοποίηση της αυτονομίας τους και στην εξασφάλιση ίσων ευκαιριών (ΕΣΑμεΑ, 2014).

Τεχνολογικά βοηθήματα (assistive technology) χαμηλής (Low tech) ή υψηλής (High tech) τεχνολογίας αποτελούν σε πολλές περιπτώσεις αναπόσπαστα κομμάτια της καθημερινής διαβίωσης τόσο των ΑμεΑ, όσο και των ηλικιωμένων ατόμων εξυπηρετώντας τους παραπάνω σκοπούς.

Με βάση τα παραπάνω γίνεται αντιληπτό πως ο κοινωνικός φροντιστής οφείλει να κατέχει γνώσεις και ικανότητες σχετικές με την τεχνολογία, αλλά και να αντιλαμβάνεται τον ρόλο της στην καθημερινή διαβίωση των εξυπηρετούμενων. Η εξασφάλιση της καλής και ασφαλούς λειτουργίας των τεχνολογικών βοηθημάτων, αλλά και η επικαιροποίηση των γνώσεων του ώστε να συμβαδίζουν με τις τεχνολογικές εξελίξεις είναι αναγκαίες.

A.10 Εξελίξεις αναφορικά με την κλιματική αλλαγή και την περιβαλλοντική προστασία που επηρεάζουν το επάγγελμα

Η σύνδεση ευπαθών ομάδων, όπως τα άτομα με αναπηρία (ΑμεΑ) και οι ηλικιωμένοι, με την κλιματική κρίση κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική, δεδομένου ότι κλιματική αλλαγή δεν πλήττει όλες τις ομάδες του πληθυσμού με τον ίδιο τρόπο, λαμβάνοντας υπόψιν μεταβλητές όπως το φύλο, η ηλικία, η αναπηρία κ.λπ., δημιουργώντας μάλιστα και διασταυρούμενες ανισότητες, με τις ευπαθείς ομάδες συχνά να αντιμετωπίζουν ιδιαίτερες προκλήσεις, προκειμένου να προσαρμοστούν και να έχουν μια καλή ποιότητα ζωής στη νέα κλιματική πραγματικότητα. Οι έντονες καιρικές αλλαγές επηρεάζουν όλες τις πτυχές της ζωής των ατόμων των συγκεκριμένων πληθυσμιακών ομάδων, από τον βαθμό επικινδυνότητας για την ίδια τους τη ζωή, έως το γεγονός ότι ενδέχεται να εντείνουν τον κοινωνικό αποκλεισμό τους και να έχουν συνακόλουθες επιπτώσεις, τόσο υγειονομικές όσο και στην ψυχική τους υγεία, λόγω πίεσης και κοινωνικής απομόνωσης. Η σύνδεση των συγκεκριμένων ευπαθών ομάδων (ΑμεΑ και ηλικιωμένων) με την κλιματική κρίση αναδεικνύει την ανάγκη για μια ολιστική και προληπτική προσέγγιση, απαιτώντας εξειδικευμένη ειδική φροντίδα, επομένως και απόκτηση νέων γνώσεων και δεξιοτήτων (ακόμα και σε τεχνολογικό επίπεδο), καθώς και αναβάθμιση/επικαιροποίηση υπαρχουσών, από την πλευρά των κοινωνικών φροντιστών/τριών, που θα βοηθήσουν στη μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην υγεία, την ασφάλεια και την ευημερία των ΑμεΑ και των ηλικιωμένων.

ΕΝΟΤΗΤΑ Β

ΑΝΑΛΥΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ/ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ -
ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ

ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ, ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ
ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ

ΕΝΟΤΗΤΑ Β: «ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ Η/ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑΣ – ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ»
ΕΝΟΤΗΤΑ Γ: «ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ, ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ»

ΚΕΛ 1 ΠΑΡΕΧΕΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΣΤΟΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΟ	
ΕΕΛ 1.1	ΦΡΟΝΤΙΖΕΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΤΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΟΥ
	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ
	1.1.1: Υποστηρίζει την προσωπική υγιεινή του εξυπηρετούμενου.
	1.1.2: Παρέχει υπηρεσίες καθαριότητας του χώρου διαβίωσης του εξυπηρετούμενου
	1.1.3: Επιμελείται τη φροντίδα του ιματισμού του εξυπηρετούμενου.
	1.1.4: Παρασκευάζει ή προμηθεύεται φαγητό για τον εξυπηρετούμενο.
ΕΕΛ 1.1	1.1.5: Καταγράφει πληροφορίες που αφορούν τις ανάγκες του εξυπηρετούμενου και ενημερώνει τα αρμόδια πρόσωπα με σκοπό την οργάνωση της παροχής κοινωνικής φροντίδας.
	ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗΣ:
	- Υποστηρίζει με επιμέλεια την προσωπική υγιεινή του εξυπηρετούμενου προάγοντας την αυτονομία του, χρησιμοποιώντας τους ενδεδειγμένους κανόνες διαχείρισης του σώματός του, τηρώντας τους κανόνες δεοντολογίας και επιδεικνύοντας σεβασμό στην προσωπικότητά του. - Επιμελείται την υγιεινή του χώρου διαβίωσης του εξυπηρετούμενου ενθαρρύνοντας την ενεργητική του συμμετοχή. - Επιμελείται τη φροντίδα του ιματισμού του εξυπηρετούμενου ενθαρρύνοντας την ενεργητική του συμμετοχή και επιδεικνύοντας σεβασμό στην προσωπικότητά του. - Παρασκευάζει ή προμηθεύεται φαγητό για τον εξυπηρετούμενο καλύπτοντας τις βασικές διατροφικές ή ιδιαίτερες ανάγκες του. - Καταγράφει συστηματικά και με εχεμύθεια πληροφορίες που αφορούν τις ανάγκες του εξυπηρετούμενου και ενημερώνει τα αρμόδια πρόσωπα με σκοπό την οργάνωση της παροχής κοινωνικής φροντίδας. - Σε κάθε περίπτωση φροντίζει για την τήρηση των κανόνων της ατομικής του ασφάλειας και σχεδιάζει τη φροντίδα του εξυπηρετούμενου με βάση τις βασικές βιολογικές ανάγκες κατά Maslow εντάσσοντάς τις σε ένα προσωποκεντρικό πλαίσιο.
	ΕΥΡΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ
	Περιβάλλον και συνθήκες εργασίας: Οικία του εξυπηρετούμενου, Στέγες Υποστηριζόμενης διαβίωσης, Κέντρα Δημέρευσης και Ημερήσιας Φροντίδας, Μονάδες Φροντίδας ασθενών με άνοια κ.ά. Μέσα/εργαλεία/Υλικά: Οικιακός εξοπλισμός, οικοσκευή, ιματισμός, απορρυπαντικά, καθαριστικά χώρου, αναλώσιμα, τρόφιμα Παραγόμενη υπηρεσία: Υγιεινή σώματος εξυπηρετούμενου, καθαριότητα χώρου διαβίωσης του εξυπηρετούμενου, κάλυψη βασικών διατροφικών αναγκών εξυπηρετούμενου, φροντίδα ιματισμού του εξυπηρετούμενου. Μέθοδοι εφαρμογής και διαδικασίες: Τυπικές διαδικασίες τήρησης καθημερινής ρουτίνας Τυπική προετοιμασία οικιακού εξοπλισμού, εξοπλισμού ατομικής υγιεινής και ειδικά προσαρμοσμένου εξοπλισμού. Κανόνες υγιεινής και ασφάλειας Προαγωγή ενεργητικής συμμετοχής του εξυπηρετούμενου

Κανόνες επαγγελματικής δεοντολογίας						
ΓΕΝΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ						
Ως ελάχιστες προαπαιτούμενες Γνώσεις, Δεξιότητες και Ικανότητες για την περαιτέρω επαγγελματική εκπαίδευση, κατάρτιση ή επαγγελματική δραστηριότητα είναι αυτές που αντιστοιχούν στο επίπεδο 2 του Εθνικού και Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων (ΕΠΠ)						
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ:			Αντιστοίχιση με το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων – Επίπεδο 4: «Αποκτά ευρύ φάσμα θεωρητικών γνώσεων και ανάλυσης πληροφοριών που του επιτρέπουν να κατανοεί το πεδίο εργασίας ή σπουδής και να εφαρμόζει στοιχεία και διαδικασίες σε ένα γενικό πλαίσιο.»			
• Ανάγκες υγιεινής σώματος ανάλογα με το φύλο, την ηλικία, την αναπηρία • Κανόνες διαχείρισης σώματος • Κανόνες περιποίησης σώματος • Μέσα καθαριότητας – εξοπλισμός • Κανόνες ατομικής ασφάλειας του κοινωνικού φροντιστή • Βασικοί κανόνες περιποίησης και υγιεινής χώρου • Βασικοί κανόνες φροντίδας ιματισμού • Βασικές διατροφικές ανάγκες ανάλογα με ηλικία, αναπηρία • Βασικές βιολογικές ανάγκες κατά Maslow • Προετοιμασία γευμάτων, μαγειρική • Ειδικοί κανόνες επαγγελματικής δεοντολογίας και συμπεριφοράς • Βασικές αρχές προσωποκεντρικής φροντίδας						
ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ						
• Δεν ισχύουν						
ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ			Αντιστοίχιση με το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων – Επίπεδο 4: «Μπορεί να χρησιμοποιήσει με ευχέρεια τις γνώσεις και την ικανότητα να εφαρμόσει ένα φάσμα τεχνικών και εξειδικευμένων δεξιοτήτων σε πεδίο εργασίας ή σπουδής. Διαθέτει επικοινωνιακές δεξιότητες σε επίπεδο θεωρητικής και τεχνικής πληροφόρησης και βρίσκει λύσεις σε συγκεκριμένα προβλήματα σε ένα πεδίο εργασίας ή σπουδής.»			
• Πλύσιμο ιματισμού • Σιδέρωμα – Τακτοποίηση ιματισμού • Επισκευή ιματισμού • Καθαρισμός επιφανειών και δαπέδων • Εφαρμογή λαβών μεταφοράς εξυπηρετούμενου • Εφαρμογή εξοπλισμού και προϊόντων φροντίδας του σώματος (στοματική υγιεινή, τουαλέτα, μαλλιά, νύχια). • Χρήση κατάλληλων μέσων – εξοπλισμού για την καθαριότητα – τακτοποίηση του χώρου • Παρασκευή φαγητού • Εκτίμηση δεξιοτήτων αυτοεξυπηρέτησης του εξυπηρετούμενου • Εκτίμηση αναγκών του εξυπηρετούμενου						
ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ	Επίπεδο χρήστη	Κατηγορίες Ψηφιακών Δεξιοτήτων				
		Επεξεργασία Δεδομένων	Δημιουργία Περιεχομένου	Επικοινωνία	Επίλυση Προβλημάτων	Ασφάλεια

	Βασικός	✓	✓	✓	✓	✓
	Ανεξάρτητος					
	Έμπειρος					
ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ Βασικές Ικανότητες • πολυγλωσσική ικανότητα • προσωπική, κοινωνική και μεταγνωστική ικανότητα • ικανότητα του πολίτη • ικανότητα του επιχειρείν • ικανότητα πολιτιστικής επίγνωσης και έκφρασης	Αντιστοίχιση με το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων – Επίπεδο 4: «Μπορεί να επιτελέσει αυτόνομα ποιοτικά και ποσοτικά εργασίες σε ένα συγκεκριμένο πεδίο εργασίας ή σπουδής που απαιτεί επαγγελματική επάρκεια. Έχει τη δυνατότητα να επιβλέπει την ποιότητα και ποσότητα της εργασίας άλλων ατόμων με υπευθυνότητα και αυτονομία. Επιδεικνύει αυξημένο επίπεδο βασικών ικανοτήτων που μπορούν να αποτελέσουν τη βάση για σπουδές ανώτατης εκπαίδευσης..»					

ΕΕΛ 1.2	ΦΡΟΝΤΙΖΕΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑ ΤΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΟΥ
	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ
	1.2.1: Ελέγχει τη λειτουργικότητα και ασφάλεια του χώρου διαβίωσης του εξυπηρετούμενου και διαχειρίζεται την πρόληψη κινδύνων.
	1.2.2: Αναγνωρίζει πρώιμα σημεία και συμπτώματα απειλητικά για τη ζωή του εξυπηρετούμενου και ενημερώνει για την ανάγκη εξειδικευμένης υποστήριξης.
	1.2.3: Παρέχει πρώτες βοήθειες και υποστηρίζει τον εξυπηρετούμενο στη λήψη της φαρμακευτικής του αγωγής.
ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗΣ: - Ελέγχει τη λειτουργικότητα και ασφάλεια του χώρου διαβίωσης του εξυπηρετούμενου και διαχειρίζεται την πρόληψη κινδύνων χωρίς να περιορίζει την αυτονομία του και επιδεικνύοντας σεβασμό στην προσωπικότητά του. - Αναγνωρίζει πρώιμα σημεία και συμπτώματα απειλητικά για τη ζωή του εξυπηρετούμενου και ενημερώνει άμεσα για την ανάγκη εξειδικευμένης υποστήριξης. - Παρέχει πρώτες βοήθειες σύμφωνα με τις σύγχρονες κατευθυντήριες οδηγίες και μόνο υπό την προϋπόθεση ότι έχει ολοκληρώσει πιστοποιημένο σχετικό πρόγραμμα εκπαίδευσης. - Υποστηρίζει τον εξυπηρετούμενο στη λήψη της φαρμακευτικής του αγωγής σύμφωνα με τις οδηγίες του υπεύθυνου νοσηλευτή ή/και της θεραπευτικής ομάδας.	
ΕΥΡΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ <i>Περιβάλλον και συνθήκες εργασίας:</i> Οικία του εξυπηρετούμενου, Στέγες Υποστηριζόμενης διαβίωσης, Κέντρα Δημέρευσης και Ημερήσιας Φροντίδας, Μονάδες Φροντίδας ασθενών με άνοια κ.ά. <i>Μέσα/εργαλεία/Υλικά:</i> Υποστηρικτικός εξοπλισμός, εργονομικός εξοπλισμός, βασικός ιατρικός και νοσηλευτικός εξοπλισμός, φαρμακευτική αγωγή	

Παραγόμενη υπηρεσία: Ασφαλής διαβίωση του εξυπηρετούμενου, Υποστήριξη της υγείας του εξυπηρετούμενου
Μέθοδοι εφαρμογής και διαδικασίες:

Τυπικές διαδικασίες χορήγησης φαρμακευτικής αγωγής

Τυπικοί κανόνες ασφαλείας

Ιατρικές οδηγίες

Οδηγίες υπεύθυνου νοσηλευτή

Κανόνες επαγγελματικής δεοντολογίας

ΓΕΝΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ

Ως ελάχιστες προαπαιτούμενες Γνώσεις, Δεξιότητες και Ικανότητες για την περαιτέρω επαγγελματική εκπαίδευση, κατάρτιση ή επαγγελματική δραστηριότητα είναι αυτές που αντιστοιχούν στο επίπεδο 2 του Εθνικού και Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων (ΕΠΠ)

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ:

- Βασικοί κανόνες ασφάλειας
- Κανόνες παροχής Α' Βοηθειών
- Κανόνες χορήγησης φαρμακευτικής αγωγής
- Κανόνες διαχείρισης κινδύνων
- Μέθοδοι αξιολόγησης κινδύνων
- Αναγνώριση και χειρισμός ενδείξεων και περιπτώσεων βίας (έμφυλης, ενδοοικογενειακής)
- Βασικός ιατρικός και νοσηλευτικός εξοπλισμός
- Πλάνο παρακολούθησης υγείας
- Βασικές αρχές προσωποκεντρικής φροντίδας
- Κανόνες επαγγελματικής δεοντολογίας και συμπεριφοράς

Αντιστοίχιση με το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων – Επίπεδο 4:

«Αποκτά ευρύ φάσμα θεωρητικών γνώσεων και ανάλυσης πληροφοριών που του επιτρέπουν να κατανοεί το πεδίο εργασίας ή σπουδής και να εφαρμόζει στοιχεία και διαδικασίες σε ένα γενικό πλαίσιο.»

ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ: -

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

- Τήρηση βασικών κανόνων ασφαλείας
- Αξιολόγηση, πρόληψη και διαχείριση κινδύνων στον χώρο διαβίωσης του εξυπηρετούμενου
- Έλεγχος και διαφύλαξη καλής λειτουργίας εξοπλισμού που χρησιμοποιεί ο εξυπηρετούμενος
- Παροχή Α' βοηθειών
- Χορήγηση φαρμακευτικής αγωγής
- Εκτίμηση αναγκών του εξυπηρετούμενου

Αντιστοίχιση με το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων – Επίπεδο 4:

«Μπορεί να χρησιμοποιήσει με ευχέρεια τις γνώσεις και την ικανότητα να εφαρμόσει ένα φάσμα τεχνικών και εξειδικευμένων δεξιοτήτων σε πεδίο εργασίας ή σπουδής. Διαθέτει επικοινωνιακές δεξιότητες σε επίπεδο θεωρητικής και τεχνικής πληροφόρησης και βρίσκει λύσεις σε συγκεκριμένα προβλήματα σε ένα πεδίο εργασίας ή σπουδής.»

ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ	Επίπεδο χρήστη	Κατηγορίες Ψηφιακών Δεξιοτήτων				
		Επεξεργασία Δεδομένων	Δημιουργία Περιεχομένου	Επικοινωνία	Επίλυση Προβλημάτων	Ασφάλεια
	Βασικός	✓	✓	✓	✓	✓
	Ανεξάρτητος					

	Έμπειρος					
ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ Βασικές Ικανότητες • πολυγλωσσική ικανότητα • προσωπική, κοινωνική και μεταγνωστική ικανότητα • ικανότητα του πολίτη • ικανότητα του επιχειρείν • ικανότητα πολιτιστικής επίγνωσης και έκφρασης		Αντιστοίχιση με το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων – Επίπεδο 4: «Μπορεί να επιτελέσει αυτόνομα ποιοτικά και ποσοτικά εργασίες σε ένα συγκεκριμένο πεδίο εργασίας ή σπουδής που απαιτεί επαγγελματική επάρκεια. Έχει τη δυνατότητα να επιβλέπει την ποιότητα και ποσότητα της εργασίας άλλων ατόμων με υπευθυνότητα και αυτονομία. Επιδεικνύει αυξημένο επίπεδο βασικών ικανοτήτων που μπορούν να αποτελέσουν τη βάση για σπουδές ανώτατης εκπαίδευσης..»				

ΕΕΛ 1.3	ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΕΙ ΤΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕΝΟΥ
	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ 1.3.1: Υποστηρίζει τον εξυπηρετούμενο στη διαχείριση των οικονομικών του και στη διεκπεραίωση των οικονομικών του συναλλαγών που αφορούν στην κάλυψη βασικών αναγκών επιβίωσής του. 1.3.2: Υποστηρίζει τον εξυπηρετούμενο σε εξωτερικές εργασίες. 1.3.3: Υποστηρίζει την οικογενειακή, κοινωνική, πολιτιστική και θρησκευτική δραστηριοποίηση του εξυπηρετούμενου.
ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΗΣ: - Υποστηρίζει τον εξυπηρετούμενο στη διεκπεραίωση των οικονομικών του συναλλαγών που αφορούν στην κάλυψη βασικών αναγκών επιβίωσής του τηρώντας τους κανόνες δεοντολογίας και επιδεικνύοντας σεβασμό στην προσωπικότητά του. - Υποστηρίζει με επιμέλεια τη διαχείριση των οικονομικών ζητημάτων του εξυπηρετούμενου βασιζόμενος σε βασικές αρχές οικιακής οικονομίας και τηρώντας τους κανόνες δεοντολογίας. - Υποστηρίζει τον εξυπηρετούμενο στις απαραίτητες εξωτερικές εργασίες προάγοντας την αυτονομία του και εξασφαλίζοντας την ασφάλεια στις μετακινήσεις του. - Υποστηρίζει την οικογενειακή, κοινωνική, πολιτιστική και θρησκευτική δραστηριοποίηση του εξυπηρετούμενου προάγοντας την κοινωνική του ενσωμάτωση, τη συμμετοχή του στον σχεδιασμό πλάνου των παραπάνω δραστηριοτήτων και τη δημιουργική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου του.	
ΕΥΡΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ <i>Περιβάλλον και συνθήκες εργασίας:</i> Οικία του εξυπηρετούμενου, Στέγες Υποστηριζόμενης διαβίωσης, Κέντρα Δημέρευσης και Ημερήσιας Φροντίδας, Μονάδες Φροντίδας ασθενών με άνοια κ.ά., δημόσιες υπηρεσίες, ιδιωτικές εταιρίες, τράπεζες, ευρύτερη κοινότητα <i>Μέσα/εργαλεία/Υλικά:</i> Πλάνο οικιακού προϋπολογισμού, μέσα μαζικής μεταφοράς <i>Παραγόμενη υπηρεσία:</i> Διεκπεραίωση εξωτερικών εργασιών, Κοινωνική ενσωμάτωση του εξυπηρετούμενου, Αξιοποίηση ελεύθερου χρόνου <i>Μέθοδοι εφαρμογής και διαδικασίες:</i>	

Τυπική προετοιμασία για έξοδο						
Τυπικοί κανόνες ασφαλείας μετακίνησης						
Τυπικοί κανόνες οικιακής οικονομίας						
Τυπική διαχείριση χρόνου						
Δημιουργία εξατομικευμένου πλάνου						
Προαγωγή ενεργητικής συμμετοχής του εξυπηρετούμενου						
Κανόνες επαγγελματικής δεοντολογίας						
ΓΕΝΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ						
Ως ελάχιστες προαπαιτούμενες Γνώσεις, Δεξιότητες και Ικανότητες για την περαιτέρω επαγγελματική εκπαίδευση, κατάρτιση ή επαγγελματική δραστηριότητα είναι αυτές που αντιστοιχούν στο επίπεδο 2 του Εθνικού και Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων (ΕΠΠ)						
ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ:				Αντιστοίχιση με το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων – Επίπεδο 4:		
- Κανόνες οικιακής οικονομίας - Οικονομικές συναλλαγές - Διαχείριση ελεύθερου χρόνου - Κανόνες μετακίνησης εξυπηρετούμενου στο εξωτερικό περιβάλλον - Κανόνες χρήσης μέσων μαζικής μεταφοράς - Βασικοί κανόνες ασφαλείας - Βασικές αρχές προσωποκεντρικής φροντίδας - Κανόνες επαγγελματικής δεοντολογίας και συμπεριφοράς				«Μπορεί να χρησιμοποιήσει με ευχέρεια τις γνώσεις και την ικανότητα να εφαρμόσει ένα φάσμα τεχνικών και εξειδικευμένων δεξιοτήτων σε πεδίο εργασίας ή σπουδής. Διαθέτει επικοινωνιακές δεξιότητες σε επίπεδο θεωρητικής και τεχνικής πληροφόρησης και βρίσκει λύσεις σε συγκεκριμένα προβλήματα σε ένα πεδίο εργασίας ή σπουδής.»		
ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ: -						
ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ				Αντιστοίχιση με το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων – Επίπεδο 4:		
- Διαχείριση οικονομικών- Διεκπεραίωση πληρωμών - Διαχείριση ελεύθερου χρόνου - Τήρηση κανόνων ασφαλείας κατά τις μετακινήσεις - Χρήση μέσων μαζικής μεταφοράς - Εκτίμηση αναγκών του εξυπηρετούμενου				«Μπορεί να επιτελέσει αυτόνομα ποιοτικά και ποσοτικά εργασίες σε ένα συγκεκριμένο πεδίο εργασίας ή σπουδής που απαιτεί επαγγελματική επάρκεια. Έχει τη δυνατότητα να επιβλέπει την ποιότητα και ποσότητα της εργασίας άλλων ατόμων με υπευθυνότητα και αυτονομία. Επιδεικνύει αυξημένο επίπεδο βασικών ικανοτήτων που μπορούν να αποτελέσουν τη βάση για σπουδές ανώτατης εκπαίδευσης..»		
ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ	Επίπεδο χρήστη	Κατηγορίες Ψηφιακών Δεξιοτήτων				
		Επεξεργασία Δεδομένων	Δημιουργία Περιεχομένου	Επικοινωνία	Επίλυση Προβλημάτων	Ασφάλεια
	Βασικός	✓	✓	✓	✓	✓
	Ανεξάρτητος					
	Έμπειρος					

ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ Βασικές Ικανότητες • πολυγλωσσική ικανότητα • προσωπική, κοινωνική και μεταγνωστική ικανότητα • ικανότητα του πολίτη • ικανότητα του επιχειρείν • ικανότητα πολιτιστικής επίγνωσης και έκφρασης	Αντιστοίχιση με το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων – Επίπεδο 4: «Μπορεί να επιτελέσει αυτόνομα ποιοτικά και ποσοτικά εργασίες σε ένα συγκεκριμένο πεδίο εργασίας ή σπουδής που απαιτεί επαγγελματική επάρκεια. Έχει τη δυνατότητα να επιβλέπει την ποιότητα και ποσότητα της εργασίας άλλων ατόμων με υπευθυνότητα και αυτονομία. Επιδεικνύει αυξημένο επίπεδο βασικών ικανοτήτων που μπορούν να αποτελέσουν τη βάση για σπουδές ανώτατης εκπαίδευσης..»
--	--

ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΓΝΩΣΕΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ & ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ISCED ⁴	
ISCED	ΕΠΙΠΕΔΟ 3
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ	

⁴ International Standard Classification of Education

ΕΝΟΤΗΤΑ Δ

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΩΝ
ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ

ΕΝΟΤΗΤΑ Δ: «ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΤΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ»

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

Οι υφιστάμενες εκπαιδευτικές διαδρομές είναι αυτές που προσδιορίζονται από νομοθετικές ρυθμίσεις, οι οποίες είναι σε ισχύ και περιγράφουν τις προϋποθέσεις για την απόκτηση επαγγελματικών αδειών και επαγγελματικών δικαιωμάτων για ένα συγκεκριμένο επάγγελμα.

Για το παρόν επαγγελματικό περίγραμμα δεν απαιτείται άδεια άσκησης επαγγέλματος.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ

Παρακάτω προτείνονται εναλλακτικές επιλογές διαδρομών που μπορεί να ακολουθήσει κάποιος για να αποκτήσει τα απαιτούμενα προσόντα άσκησης του επαγγέλματος.

Κοινωνικός/ή φροντιστής/τρια	
1η Διαδρομή:	Πτυχίο ΕΠΑΣ Μαθητείας ΔΥΠΑ επιπέδου 3 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (ΕΠΠ), στην ειδικότητα Κοινωνικών φροντιστών. → 6 μήνες συναφής Επαγγελματική Εμπειρία
2η Διαδρομή:	Πτυχίο ΕΠΑΛ επιπέδου 4 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (ΕΠΠ) ή πτυχίο της Τάξης Μαθητείας ΕΠΑΛ επιπέδου 5 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (ΕΠΠ) ή δίπλωμα ΣΑΕΚ επιπέδου 5 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (ΕΠΠ), ειδικοτήτων του τομέα υγείας και πρόνοιας → 6 μήνες συναφής Επαγγελματική Εμπειρία → Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Κατάρτιση για το σύνολο των γνώσεων που αντιστοιχούν στην ΚΕΛ του επαγγέλματος.
3η Διαδρομή:	Απολυτήριο Γενικού Λυκείου επιπέδου 4 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (ΕΠΠ) → Ένα (1) έτος συναφής επαγγελματική εμπειρία → Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Κατάρτιση για το σύνολο των γνώσεων που αντιστοιχούν στην ΚΕΛ του επαγγέλματος.
4η Διαδρομή:	Πτυχίο ΕΠΑΣ Μαθητείας ΔΥΠΑ επιπέδου 3 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (ΕΠΠ), των ειδικοτήτων που εντάσσονται στον τομέα υγείας και πρόνοιας (ενδεικτικά αναφέρονται, Βοηθός Γενικής Νοσηλείας ή Βοηθός Φαρμακείων), (1,5) έτος συναφής επαγγελματική εμπειρία συμπεριλαμβανομένης της μαθητείας κατά την διάρκεια των σπουδών η οποία αποδεικνύεται με τα ένσημα ασφαλιστικού φορέα – Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Κατάρτιση για τις γνώσεις που αντιστοιχούν στην ΚΕΛ του επαγγέλματος. → Δύο (2) έτη συναφής επαγγελματική εμπειρία → Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Κατάρτιση για το σύνολο των γνώσεων που αντιστοιχούν στην ΚΕΛ του επαγγέλματος.
5η Διαδρομή:	Απολυτήριο υποχρεωτικής εκπαίδευσης επιπέδου 2 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (ΕΠΠ) → Δύο (2) έτη συναφής επαγγελματική εμπειρία → Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Κατάρτιση για το σύνολο των γνώσεων που αντιστοιχούν στην ΚΕΛ του επαγγέλματος.

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε «ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ»

Η αξιολόγηση επαγγελματικών γνώσεων και δεξιοτήτων προϋποθέτει την επιλογή της κατάλληλης μεθόδου και των ανάλογων μεθοδολογικών εργαλείων, ανάλογα με το είδος των γνώσεων και δεξιοτήτων που πρόκειται να αξιολογηθούν, τον σκοπό της αξιολόγησης και, ενδεχομένως, τα χαρακτηριστικά του πληθυσμού-στόχου των εργαζόμενων που πρόκειται να αξιολογηθούν ως προς τις γνώσεις και δεξιότητές τους.

Στον πίνακα που ακολουθεί, προτείνονται ενδεικτικοί τρόποι αξιολόγησης του συνόλου των απαιτούμενων Γνώσεων και Δεξιοτήτων ανά Επιμέρους Επαγγελματική Λειτουργία:

ΕΕΛ	Προτεινόμενος τρόπος αξιολόγησης	
	Γνώσεων	Δεξιοτήτων
ΕΕΛ 1.1	ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ	ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ
Παρατηρήσεις:	Είναι ο ενδεδειγμένος τρόπος αξιολόγησης του γνωστικού αντικειμένου της ΕΕΛ. Παράλληλα, επιλέγεται ο συγκεκριμένος τρόπος εξέτασης για να εξασφαλιστεί η πρόσβαση σε ενδιαφερόμενους που προέρχονται από άλλες χώρες. Οποιοσδήποτε άλλος τρόπος εξέτασης θα ήταν αποτρεπτικός για αυτούς.	
ΕΕΛ 1.2	ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
Παρατηρήσεις:	Είναι ο ενδεδειγμένος τρόπος αξιολόγησης του γνωστικού αντικειμένου της ΕΕΛ. Παράλληλα, επιλέγεται ο συγκεκριμένος τρόπος εξέτασης για να εξασφαλιστεί η πρόσβαση σε ενδιαφερόμενους που προέρχονται από άλλες χώρες. Οποιοσδήποτε άλλος τρόπος εξέτασης θα ήταν αποτρεπτικός για αυτούς.	
ΕΕΛ 1.3	ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ	ΠΡΟΦΟΡΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΗ
Παρατηρήσεις:	Είναι ο ενδεδειγμένος τρόπος αξιολόγησης του γνωστικού αντικειμένου της ΕΕΛ. Παράλληλα, επιλέγεται ο συγκεκριμένος τρόπος εξέτασης για να εξασφαλιστεί η πρόσβαση σε ενδιαφερόμενους που προέρχονται από άλλες χώρες. Οποιοσδήποτε άλλος τρόπος εξέτασης θα ήταν αποτρεπτικός για αυτούς.	

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Καραλής, Θ., Μαρκίδης, Κ., Βαρβιτσιώτη, Ρ., Νάτσης, Π., Καρατράσογλου, Ι., Παπαευσταθίου, Κ., Γούλας, Χ., & Λιντζέρης, Π. (2021) *Μεθοδολογικές προσεγγίσεις ανάπτυξης επαγγελματικών περιγραμμάτων και πλαισίων εκπαιδευτικών προδιαγραφών προγραμμάτων*, Αθήνα: ΙΝΕ ΓΣΕΕ.
- ΕΟΠΠΕΠ, Επαγγελματικό περίγραμμα επιμελητή προσωπικής φροντίδας, https://www.eoppep.gr/images/EP/EP_2.pdf
- EPRS (2018). «A new directive on work-life balance» [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/614708/EPRS_BRI\(2018\)614708_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2018/614708/EPRS_BRI(2018)614708_EN.pdf)
- Eurocarers, Ευρωπαϊκός σύνδεσμος με αντικείμενο εργασίας τους φροντιστές, <http://www.eurocarers.org/Our-Work>
- Ευρωπαϊκό έργο i-care. <http://www.i-care-project.eu/el/%ce%b1%cf%81%cf%87%ce%b9%ce%ba%ce%ae-%cf%83%ce%b5%ce%bb%ce%af%ce%b4%ce%b1/>
- Stathopoulos, P. & Amera, A. (1992). Family Care of the Elderly in Greece, in Family Care of the Elderly. USA: Sage Publications.
- Πιστοποιητικό Επαγγελματικής Φροντίδας Ηλικιωμένων, <http://www.ecvc.eu>
- ΕΟΠΠΕΠ, Εθνικό Σύστημα Πιστοποίησης Προσόντων, <https://www.eoppep.gr/index.php/el/qualification-certificate/introductionepp>
- Ελληνική Στατιστική αρχή, Στατιστική ταξινόμηση επαγγελμάτων κατά ISCO 08 / ΣΤΕΠ 92. <https://www.statistics.gr/occupation>
- EPRS | Υπηρεσία Έρευνας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, <http://www.eptthinktank.eu/>
- Η Ευρωπαϊκή Ένωση Παρόχων Υπηρεσιών κοινωνικής φροντίδας www.socialemployers.eu
- City and guilds, Health and Social Care qualification, <https://www.cityandguilds.com/qualifications-and-apprenticeships/health-and-social-care/care/4222-health-and-social-care#tab=information>
- Beresford, P., Fleming, J., Glynn, M., Bewley, C., Croft, S., Branfield, F. and Postle, K. (2011). Supporting People: towards a person-centred approach. Bristol: The Policy Press.
- Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ), www.esamea.gr
- The care provider alliance www.careprovideralliance.org.uk
- European Association of Service Providers for Persons with Disabilities www.easpd.eu
- European Network on Independent Living www.enil.eu
- European Care Certificate. <http://www.eccertificate.eu>
- Ε.Σ.Α.μεΑ. (2014) Νέες τεχνολογίες και Αναπηρία

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ/ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ. Πλαίσιο εκπαιδευτικών προδιαγραφών προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης/κατάρτισης

Σκοπός της ανάπτυξης του Πλαισίου Εκπαιδευτικών Προδιαγραφών Προγραμμάτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης/Κατάρτισης και Γενικής Εκπαίδευσης Ενηλίκων είναι να αποτελέσει έναν εύληπτο, χρηστικό Οδηγό, ο οποίος θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί με ευκολία από σχεδιαστές Προγραμμάτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης.

Είναι σαφές ότι το Πλαίσιο Εκπαιδευτικών Προδιαγραφών δεν μπορεί και δεν πρέπει να καλύψει με πληρότητα και ακρίβεια το σύνολο των απαιτήσεων που διαμορφώνουν ένα πρόγραμμα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, για δύο κυρίως λόγους:

α) Τα Επαγγελματικά Περιγράμματα (ΕΠ) σχεδιάζονται με στόχο την κωδικοποίηση της επαγγελματικής και κοινωνικής εμπειρίας ενός συγκεκριμένου εργασιακού αντικειμένου το οποίο διαθέτει ένα ειδικό και αναγνωρίσιμο σώμα γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων. Είναι λοιπόν δεδομένο ότι η απόκτηση και η ανάπτυξή τους, προϋποθέτει τη διαμόρφωση και τη λειτουργία συγκεκριμένων περιβαλλόντων εκπαίδευσης και κατάρτισης που να ανταποκρίνονται σε συγκεκριμένες μεθοδολογικές και θεσμικές προϋποθέσεις: αναλυτικά προγράμματα επαγγελματικής εκπαίδευσης, προγράμματα αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης, συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης κ.λπ. Τα Πλαίσια Εκπαιδευτικών Προδιαγραφών δεν μπορούν να καλύψουν με ενιαίο και απόλυτο τρόπο το σύνολο των προδιαγραφών όλων των δυνατών εκδοχών εκπαίδευσης και κατάρτισης. Γι' αυτό ακριβώς τον λόγο, περιοριζόμαστε στον προσδιορισμό ενιαίων εκπαιδευτικών προϋποθέσεων και προδιαγραφών, διατυπώνοντας κάποιες ελάχιστες βασικές προδιαγραφές που προηγούνται του κάθε εκπαιδευτικού σχεδιασμού, ανεξάρτητα από τα ιδιαίτερα θεσμικά του χαρακτηριστικά.

β) Τα Πλαίσια Εκπαιδευτικών Προδιαγραφών συντελούν στον εκπαιδευτικό σχεδιασμό προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης, αλλά σε καμιά περίπτωση δεν μπορούν να υποκαταστήσουν τη διαδικασία σχεδιασμού και διαμόρφωσης ενός συγκεκριμένου προγράμματος εκπαίδευσης και κατάρτισης. Στην πραγματικότητα πρόκειται για δύο εντελώς διαφορετικές διεργασίες οι οποίες υπηρετούν διαφορετικούς στόχους και αξιοποιούν ειδικές και ιδιαίτερες μεθοδολογικές προσεγγίσεις. Ο/η συγγραφέας ενός Επαγγελματικού Περιγράμματος επιδιώκει να αποτυπώσει με ακρίβεια και εγκυρότητα μια συγκεκριμένη επαγγελματική δραστηριότητα, κωδικοποιώντας τα επιμέρους στοιχεία της, έτσι ώστε να εντάσσεται σε έναν ενιαίο και ομοιογενή μηχανισμό συστηματικής κατάταξης επαγγελματιών. Ο/η σχεδιαστής/ρια ενός εκπαιδευτικού προγράμματος ή ενός προγράμματος κατάρτισης, από την πλευρά του/της, οργανώνει τον χρόνο, τον τόπο και διατάσσει τα αναγκαία διδακτικά μέσα, έτσι ώστε να επιτευχθούν συγκεκριμένα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα.

Είναι απολύτως κατανοητό ότι στα προκαταρκτικά στάδια ενός εκπαιδευτικού σχεδιασμού επιχειρείται η διερεύνηση των συγκεκριμένων εκπαιδευτικών αναγκών των εκπαιδευομένων και λαμβάνεται υπόψη το συγκεκριμένο θεσμικό πλαίσιο εκπαίδευσης και κατάρτισης. Από αυτή την άποψη, τα ΕΠ είναι μια από τις πολλές δυνατές πηγές τροφοδότησης τόσο σε επίπεδο εκπαιδευτικών περιεχομένων όσο και μεθοδολογικών κατευθύνσεων. Με άλλα λόγια, τα ΕΠ, και πιο συγκεκριμένα τα Πλαίσια Εκπαιδευτικών Προδιαγραφών, προαναγγέλλουν, αλλά δεν καθορίζουν με απόλυτο τρόπο τη μορφή και τη διάρθρωση όλων των δυνατών προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Αντίθετα, μπορούν να προτείνουν συγκεκριμένα μεθοδολογικά πλαίσια, τα οποία να συνιστούν ένα είδος ελάχιστης ποιοτικής βάσης ή ακόμη μια δέσμη μεθοδολογικών κατευθύνσεων που να μπορούν να προσανατολίσουν τη διεργασία του εκπαιδευτικού σχεδιασμού προγραμμάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Στη συνέχεια, αξιοποιώντας το ΕΠ και τις Προδιαγραφές Εκσυγχρονισμένης Μεθοδολογίας, Προτύπων και Εργαλείων Εκπόνησης Επαγγελματικών Περιγραμμάτων και Πλαισίων Προδιαγραφών Προγραμμάτων⁵ παρουσιάζεται το Πλαίσιο Εκπαιδευτικών Προδιαγραφών Προγραμμάτων για τον/την «Κοινωνικός φροντιστής/τρια», βάσει των παρακάτω θεμελιωδών εννοιών:

- 1) Ενότητα Προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων, όπως περιγράφεται στο ΕΠ με όρους ΕΕΛ και ΚΕΑ.
- 2) Γενική θεσμική περιγραφή των διαθέσιμων δομών εκπαίδευσης και κατάρτισης.
- 3) Γενικό προφίλ καταρτιζομένων/εκπαιδευομένων.
- 4) Γενικό προφίλ εκπαιδευτών.

⁵ Καραλής, Θ., Μαρκίδης, Κ., Βαρβιτσιώτη, Ρ., Νάτσος, Π., Καρατράσογλου, Ι., Παπαευσταθίου, Κ., Γούλας, Χ., & Λιντζέρης, Π. (2021) Μεθοδολογικές προσεγγίσεις ανάπτυξης επαγγελματικών περιγραμμάτων και πλαισίων εκπαιδευτικών προδιαγραφών προγραμμάτων, Αθήνα: ΙΝΕ ΓΣΕΕ.

ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ/ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ
ΓΙΑ ΤΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ «ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΣ/ΡΙΑ»

ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Α. Ενότητα Προσδοκώμενων Αποτελεσμάτων «Φροντίδα για την εξυπηρέτηση των βασικών αναγκών διαβίωσης του εξυπηρετούμενου»	Β. Ενότητα Προσδοκώμενων Αποτελεσμάτων «Φροντίδα για την ασφάλεια και υγεία του εξυπηρετούμενου»	Γ. Ενότητα Προσδοκώμενων Αποτελεσμάτων «Υποστήριξη της αυτονομίας και της κοινωνικής δραστηριοποίησης του εξυπηρετούμενου»
Α. «Φροντίδα για την εξυπηρέτηση των βασικών αναγκών διαβίωσης του εξυπηρετούμενου.»	Τι αναμένεται να κάνει ένας/μία επαγγελματίας, προκειμένου να ανταποκρίνεται με επάρκεια στην Ενότητα Α Προσδοκώμενων Αποτελεσμάτων.	
	- Υποστηρίζει με επιμέλεια την προσωπική υγιεινή του εξυπηρετούμενου προάγοντας την αυτονομία του, χρησιμοποιώντας τους ενδεδειγμένους κανόνες διαχείρισης του σώματός του, τηρώντας τους κανόνες δεοντολογίας και επιδεικνύοντας σεβασμό στην προσωπικότητά του. - Επιμελείται την υγιεινή του χώρου διαβίωσης του εξυπηρετούμενου ενθαρρύνοντας την ενεργητική του συμμετοχή. - Επιμελείται τη φροντίδα του ιματισμού του εξυπηρετούμενου ενθαρρύνοντας την ενεργητική του συμμετοχή επιδεικνύοντας σεβασμό στην προσωπικότητά του. - Παρασκευάζει ή προμηθεύεται φαγητό για τον εξυπηρετούμενο καλύπτοντας τις βασικές διατροφικές ή ιδιαίτερες ανάγκες του. - Καταγράφει συστηματικά και με εχεμύθεια πληροφορίες που αφορούν τις ανάγκες του εξυπηρετούμενου και ενημερώνει τα αρμόδια πρόσωπα με σκοπό την οργάνωση της παροχής κοινωνικής φροντίδας. - Σε κάθε περίπτωση φροντίζει για την τήρηση των κανόνων της ατομικής του ασφάλειας και σχεδιάζει τη φροντίδα του εξυπηρετούμενου με βάση τις βασικές βιολογικές ανάγκες κατά Maslow εντάσσοντάς τις σε ένα προσωποκεντρικό πλαίσιο.	
Β. «Φροντίδα για την ασφάλεια και υγεία του εξυπηρετούμενου»	Τι αναμένεται να κάνει ένας/μία επαγγελματίας, προκειμένου να ανταποκρίνεται με επάρκεια στην Ενότητα Β Προσδοκώμενων Αποτελεσμάτων.	
	- Ελέγχει τη λειτουργικότητα και ασφάλεια του χώρου διαβίωσης του εξυπηρετούμενου και διαχειρίζεται την πρόληψη κινδύνων χωρίς να περιορίζει την αυτονομία του και επιδεικνύοντας σεβασμό στην προσωπικότητά του. - Αναγνωρίζει πρώιμα σημεία και συμπτώματα απειλητικά για τη ζωή του εξυπηρετούμενου και ενημερώνει άμεσα για την ανάγκη εξειδικευμένης υποστήριξης. - Παρέχει πρώτες βοήθειες σύμφωνα με τις σύγχρονες κατευθυντήριες οδηγίες και μόνο υπό την προϋπόθεση ότι έχει ολοκληρώσει πιστοποιημένο σχετικό πρόγραμμα εκπαίδευσης. - Υποστηρίζει τον εξυπηρετούμενο στη λήψη της φαρμακευτικής του αγωγής σύμφωνα με τις οδηγίες του υπεύθυνου νοσηλευτή ή/και της θεραπευτικής ομάδας.	
Γ. « Υποστήριξη της αυτονομίας και της κοινωνικής δραστηριοποίησης του	Τι αναμένεται να κάνει ένας/μία επαγγελματίας, προκειμένου να ανταποκρίνεται με επάρκεια στην Ενότητα Γ Προσδοκώμενων Αποτελεσμάτων.	
	Υποστηρίζει τον εξυπηρετούμενο στη διεκπεραίωση των οικονομικών του συναλλαγών που αφορούν στην κάλυψη βασικών αναγκών επιβίωσης του τηρώντας τους κανόνες δεοντολογίας και επιδεικνύοντας σεβασμό στην προσωπικότητά του.	

εξυπηρετούμενου »	- Υποστηρίζει με επιμέλεια τη διαχείριση των οικονομικών ζητημάτων του εξυπηρετούμενου βασιζόμενος σε βασικές αρχές οικιακής οικονομίας και τηρώντας τους κανόνες δεοντολογίας. - Υποστηρίζει τον εξυπηρετούμενο στις απαραίτητες εξωτερικές εργασίες προάγοντας την αυτονομία του και εξασφαλίζοντας την ασφάλεια στις μετακινήσεις του. - Υποστηρίζει την οικογενειακή, κοινωνική, πολιτιστική και θρησκευτική δραστηριοποίηση του εξυπηρετούμενου προάγοντας την κοινωνική του ενσωμάτωση, τη συμμετοχή του στον σχεδιασμό πλάνου των παραπάνω δραστηριοτήτων και τη δημιουργική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου του.		
ΓΕΝΙΚΗ ΘΕΣΜΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΔΙΑΘΕΣΙΜΩΝ ΔΟΜΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ⁶			
Δομές επαγγελματικής εκπαίδευσης:	Πτυχίο ΕΠΑΣ Μαθητείας ΔΥΠΑ επιπέδου 3 του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων (ΕΠΠ), στην ειδικότητα Κοινωνικών φροντιστών		
Δομές αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης:			
Δομές συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης:	-		
ΓΕΝΙΚΟ ΠΡΟΦΙΛ ΚΑΤΑΡΤΙΖΟΜΕΝΩΝ /ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ ΑΝΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΗ ΔΟΜΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ⁷			
Δομές επαγγελματικής εκπαίδευσης:	-Απόφοιτοι γυμνασίου		
Δομές αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης:	-		
Δομές συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης:	-		
ΠΡΟΦΙΛ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ ΑΝΑ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ			
ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	ΚΩΔΙΚΟΙ ΣΤΕΠ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΩΝ & ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΚΩΔΙΚΟΙ ΠΕ/ΤΕ/ΔΕ & ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΟΝΟΜΑΣΙΑ (Αν υπάρχει εφαρμογή)	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

⁶ Αφορά σε δυνατότητες εισόδου σε εκπαιδευτικές δομές είτε διαθέσιμες κατά το παρελθόν ή υφιστάμενες κατά την παρούσα περίοδο ή εν δυνάμει διαθέσιμες σε μελλοντική περίοδο

⁷ Αφορά την εκπαιδευτική διαδρομή (προφίλ) των απασχολούμενων στην ειδικότητα στην σημερινή αγορά εργασίας

A. Ενότητα Προσδοκώμενων Αποτελεσμάτων «Φροντίδα για την εξυπηρέτηση των βασικών αναγκών διαβίωσης του εξυπηρετούμενου»	2370: Νοσηλευτές και μαίες 3230: Νοσοκόμοι, πτυχιούχοι ΤΕΙ ή άλλων σχολών 3226: Φυσικοθεραπευτές και ασκούντες συναφή επαγγέλματα 3223: Διαιτολόγοι και ειδικοί διατροφής 2725: Ψυχολόγοι	ΠΕ87.02 ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ (Παλιό ΠΕ18.10 και ΠΕ14.06 ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ) ΠΕ87.08 ΦΥΣΙΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ (Παλιό ΠΕ18.24 ΕΡΓΑΣΙΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ) ΠΕ29 ΕΡΓΑΣΙΟΘΕΡΑΠΕΥΤΩΝ - ΕΡΓΟΘΕΡΑΠΕΥΤΩΝ ΠΕ88 ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ (Παλιό ΠΕ88.04 ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ) ΠΕ23 ΨΥΧΟΛΟΓΩΝ	
B. Ενότητα Προσδοκώμενων Αποτελεσμάτων «Φροντίδα για την ασφάλεια και υγεία του εξυπηρετούμενου»	2321: Ιατροί εν γένει. 2370: Νοσηλευτές και μαίες 3230: Νοσοκόμοι, πτυχιούχοι ΤΕΙ ή άλλων σχολών 3226: Φυσικοθεραπευτές και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	ΠΕ87.01 ΙΑΤΡΙΚΗΣ (Παλιό ΠΕ14.01 ΙΑΤΡΟΙ), ΠΕ87.02 ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ (Παλιό ΠΕ18.10 και ΠΕ14.06 ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ) ΠΕ87.08 ΦΥΣΙΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ (Παλιό ΠΕ18.24 ΕΡΓΑΣΙΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ) ΠΕ29 ΕΡΓΑΣΙΟΘΕΡΑΠΕΥΤΩΝ - ΕΡΓΟΘΕΡΑΠΕΥΤΩΝ	
Γ. Ενότητα Προσδοκώμενων Αποτελεσμάτων «Υποστήριξη της αυτονομίας και της κοινωνικής δραστηριοποίησης του εξυπηρετούμενου»	2721: Οικονομολόγοι. 2726: Κοινωνικοί λειτουργοί (πτυχιούχοι ΑΕΙ) 3460: Κοινωνικοί λειτουργοί πτυχιούχοι ΤΕΙ ή άλλων σχολών 3226: Φυσικοθεραπευτές και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	ΠΕ80 ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ (Παλιό ΠΕ09 ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΙ) ΠΕ30 ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΠΕ87.08 ΦΥΣΙΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ (Παλιό ΠΕ18.24 ΕΡΓΑΣΙΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ) ΠΕ29 ΕΡΓΑΣΙΟΘΕΡΑΠΕΥΤΩΝ - ΕΡΓΟΘΕΡΑΠΕΥΤΩΝ	